Критичний Погляд Всюди Слідить за Вашим Зверхним Виглядом

Кріза за нами, кріза перед нами. Чи Ви зумієте її побороти? Ощадність й економія для кризи смерть .....

ПОСЛУХАЙТЕ НАШОЇ ПОРАДИ:

Відсвіжіть ваше убрання та випрасуйте його гарно. Вичистіть плащі та приверніть їм первісний вигляд.

Жінки відновіть свої суконки! Вичистіть й приверніть давну форму своїм каделюхам. Те саме зробіть з вашими рукавицями, краватками .....

Ми чистимо Ковдри, Карпети, Фотелі (Честерфілдс), фарбуємо убрання на різні кольори. Отже просимо зашліть своє убрання до чищення зараз.

ДЕВЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ Я ДАЮ ВСЮ СВОЮ РОБОТУ ДО EXPERT DYERS:

1. Це є найбільше заведення, що чистить і красить убрання.
2. Це є одно з едмонтонських заведень з дійсною модерною машинерією.
3. Роботу виконують самі експерти.
4. Найкраще машинове заосмотрення.
5. Строгий нагляд над усіми подробицями роботи.
6. Високо вишколений кравецький персонал.
7. Точна й певна достава.
8. Уміркувані ціни.
9. Зворотна оплата поштових переслок після міських цін.

Expert Dyers & Cleaners, Ltd.

С. І. Головач, Властитель.

10056-105 St. Phone 25252 Edmonton, Alta.

КЛИЧ

THE CALL

РІЧНИК І. Ч. 2-3. Лютень-Березень 1935 February-March VOL. I. No. 2-3.

ЗМІСТ:

Від Редакції ..... 1.
До Наших Передплатників і Читачів 2.
Канадо! ..... 3.
Образ Монументу Шевченка ..... 4.
Шевченко щодо Москви ..... 5.
Страшні картини з теперішнього життя в Радянському Союзі (Допис в англійській мові — написав Гарет Джовнз) ..... 7.
Як живуть діти українських робітників і селян, а як живуть московські комісарі (образці) .... 13.
Звичайна картина померших із голоду в С.С.С.Р. (образ) ..... 14.
Як живуть мільйони селян і робітників під большевицькою владою (образ) ..... 14.
Берестейський Мир (З нагоди 17-тих роковин). ..... 15.
Барабанщик (Інцідент із наполеонської війни). ..... 17.
А ти бачив Бога? ..... 18.
Михайло Грушевський ..... 20.
Український загал оцінює його працю (В. Купченка). ..... 21.
Фільми з нашого життя (Таки свого доконали, і Ті, що большевизм вже їм поміг). ..... 23.
Весела сторінка ..... 24.
З книги життя ..... 25.
Чи українці Едмонтону зуміють вибрати одного посла-українця до провінціяльного парляменту Альберти? ..... 26.
Совість не видержала ..... 27.
Міжпровінціяльна дебата між українськими студентами, на тему: Приняття Росії до Ліги Народів 28.
Спорт ..... 29.
Кудою? ..... 30.
Совітські літературні справи .... 30.
Українська автономія в С.С.С.Р. (образець). ..... 31.
Спостереження й комент (Як взірцево поводитися на поїзді). .. 31.
З моєї поїздки з протибольшевицькими відчитами на околицях в Альберті — з рамена "Клича" . 33.
Союз Польщі з Москвою (Докінчення з попереднього числа) .. 35.
Хто б Ви не були ..... 39.
Nous apprecious le discours ukrainien que le petit Boulanger a prononce au radio le 8 Fevrier 1935. 39
На західних українських землях (Хто баламутить наших селян) 39.

20 цт.

"КЛИЧ"

Журнал-Місячник

Видає Видавництво "Клича".

10630—98 Стріт Едмонтон, Альберта, Канада.

А. Г. ГЛИНКА, Видавець і Редактор.

Телефон Резиденції 27343

Передплата $2.00 річно, $1.00 піврічно, поодиноке число 20ц.

Редакція за оголошення не відповідає.

THE CALL

PUBLISHED MONTHLY BY:

THE CALL PUBLISHERS

10630 - 98th Street, Edmonton, Alberta, Canada.

A. H. HLYNKA, Publisher and Editor.

Residence Phone 27343

Subscription $2.00 per year, $1.00 per half year, Single copy 20c.

Advertising Rates Furnished on Application.

Адреса:

THE CALL

10630—98th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Ілюструє:

Л. Д. СНАЙЧУК,

Артист-Маляр.

Edmonton -:- Alberta

Друкує:

ДРУКАРНЯ ІВАНА СОЛЯНИЧА

ALBERTA PRINTING CO.

10336 - 96th Street

Edmonton -:- Alberta

ВІД РЕДАКЦІЇ

(Продовження).

Большевизм гине між українцями.

Вже здається немає "українського" большевика, щоб за послідних кількадцять років існування большевизму не переконався, або принайменше, не ставив собі питання — чи не на мильній дорозі він? Із тої вже-історичної перспективи кожен бачить, що московсько-жидівські теорії є діяметрично противні законам льогіки й правди. Практичне життя вже доказало, що теорія Мокви є теорією, але практика є зовсім ворожа українському народові.—Як вислід цього всього, большевизм між українцями не то, що захитався, але стрім-головою котиться у пропасть.

Всякі Скрипники, Хвильові, Сембаї — дослужились раби до того, що згинули в руках ворога, котрому вони вислужувались. Сумління не дало їм вернутися до українського народу за їхні ганебні вчинки. — Та вони послужать, як приміри українських жертв, що перестерігатимуть тисячі других. Ірчан н. пр.: дослужився марки контр-революціонера й опинився на десятьлітньому засланні. Про Сембая, большевицька "канадійська" преса писала, як про героя, заки депортували його до Москви, — та кілька місяців пізніше, та сама преса, щоб далі вірно вислужуватись Москві, взяла противну сторону супроти нього й його також зачислили до лісти контр-революціонерів, аж поки не покінчили з ним. Чи ж дійсно український робітник і фармер може вірити такій пресі? — Ні, — свідомий не повірить! Так і кожний, що перечислюється зо щирістю москаля, скорше чи пізніше, гірко заплатить за те.

І ось, коли кожний свідомий український большевик зробить потихо обчислення тих "благодатей" Москви українському народові, а з'осібна переоцінить свої особисті користи — за демонстрування по маркетах з афішами в руках, за інтереси всіх лиш не за свої, то прийде до заключення, що цього до здобутків зачислити не можно.— Та ті, що лишилось у них ще трохи мужньої відваги прямо глянули життю у вічі, не тратять багато часу, але так скоро як упевнилися куди москаль-большевик прямує, добули всіх останків своєї гідности й повернулися назад до свойого народу, щоб разом переживати щастя й нещастя — та ще й других перестерігають.

Твердо віримо, що в короткому часі комплетний екіт для большевизму з поміж українського загалу є неминучий. Та найважніше є те, щоб приспішити цілковиту загибіль цьому ворогові в нутрі українського організму, а то щоб ізмести його з української землі щоб сліду не лишилось з нього. **Вже той час минув, що Москва й її агенти могли одурювати українських робітників й фармерів нібито "проти-капіталістичними" кличами!**

"Клич", Протибольшевицький Клич", "Протибольшевик".

Оцей журнал ізвяв собі коротку й кожному зрозумілу назву "Клич", та після головної лінії його він також може носити назви: "Протибольшевицький Клич", або "Протибольшевик". Цими послідними можно послуговуватись для ріжноманітности в промовах і писаннях.

"Клич" — вже від першого свойого числа, ясно здеклярував своє становище супроти всіх і вся й одверто та недвозначно заявив свою ціль. Це якраз є незвичайним ясвищем між українцями. Однак не хочемо цим сказати, що "Клич" знає вже, яке становище займе до різних справ, що можуть виринути, бо така річ не є можлива.

В рамці цього журналу входитиме все те, що є відповідне для поборення большевизму. Між іншими "Клич" має на меті:

Всебічно висвітлювати большевизм у такому світлі в якому він дійсно є.

Стати збірнею відпосвідних протибольшевицьких матеріялів.

Подавати фрагменти протибольшевиць кого змісту з перегляду преси й літератури.

Інтерпретувати програми большевицькі й конкретно вказувати українському загалові — кому корисні, а кому ворожі вони.

А дальше — "Клич" має на меті ставити багато справ перед український загал, щоб він самий шукав у ньому відповіди.

"Клич" буде старатися виробити собі приступний і зрозумілий спосіб писання, для всіх верств українського загалу.

"Клич" бере на себе завдання доказувати, що большевизм є якраз причиною горя українського народу, а з'осібна кожної української людини.

"Клич" є свідомий факту, що український загал у Канаді є розкинений по широкій території і тому ставить пресу на

перше місце, бо лише вона зможе досягнути ширший український загал і служити як середник чи засіб до знищення большевизму між українцями.

"Клич" повинен стати трибуною для українського загалу до поборення большевизму-комунізму.

Ми мусимо рятувати "збольшевичений" український загал. Спільно зможемо зробити це.

Пресу большевицьку треба поборювати пресою!

* * *

В міру засобів матеріяльних і моральної піддержки зо сторони українськоо загалу Видавництво Клича побільшуватиме чергові числа. (Далі буде).

До Наших Передплатників і Читачів:

Видавництво "Клича" бажає пояснити, що головно з матеріяльних причин, Видав. було примушене видати в цьому одному числі "Клича" число за лютень і березень разом, — як також тому, що видавець-редактор "Клича" обіздив околиці з відчитами з рамени цього журналу, щоб здобути матеріяльних засобів і познакомити ширший український загал із цим новим місячником.

Однак, за короткий час від появи "Клича", ширший український загал вже відноситься до нього дуже прихильно й це улекшить працю для Видавництва на будуче.

Видавництво рівно ж бажає поінформувати своїх читачів, що вже є поважне число назначених репрезентантів "Клича" на околицях, що певно причиняться до збирання передплат та розпродажі поодиноких чисел журналу, що саме-собою буде великою матеріяльною поміччю. Вже дотепер знайшлось декілька щирих прихильників "Клича", що самі зголосилися до Видавництва, щоб посилати їм по-кілька чисел "Клича" до розпродажі, як також прохають посвідкових книжечок для збирання передплат

Найприємніше для нас є те, що поважне число різних товариств й організацій запрошують промовців із рамени "Клича".

А дальше — з журналом "Клич" ширше познакомлюються різні "бизнесові" фірми й лекше буде діставати більше оголошень. Також Видавництво "Клича" набуло кілька людей, що більшу частину свойого часу присвятять "Кличеві", для розпродажі його, збирання передплат, оголошень та виголошення відчитів на протибольшевицькі теми.

Важне для наших передплатників: Видавництво "Клича" дасть кожному зо своїх дотеперішних передплатників кредит на одне число більше, цебто тому,що Видавництво перескочило одне число тепер, і так передплатники нічого не тратять. Хочемо впевнити всіх, що журнал "Клич" мусить виходити й буде виходити! Це є одинокий український журнал у Канаді. І хоч Москва грошей на піддержання його не дасть, то ми маємо досить віри в український загал, що він піддержить та поможе розбудувати його.

Видавництво.

Канадо!

Прекрасний краю, де високі шпилі
Сягають хмар хребтами гордих Скалогір;
Де в серпанках перляться хвилі
Джерел, струмків, хрусталеводних рік, озір.

Канадо, — Ти чарівная царівно,
Дриядо-Феє із незміряних лісів;
На цілий світ Тобі немає рівних,
Бездонная кринице, золотих скарбів.

Канадо! Земле волі і простору,
Як дуже дивно я люблю Тебе;
Заслуханий у шум Твойого бору,
Де запахом сосон, смерек, ялиць несе...

Де вітерець злетів на білих крилах
Серед осок, вільшин, трепети і смоліз;
Де з івою, обнявшися у гилях,
Про любощі її шепоче верболіз.

Там явір знявся в хащах козолисту,
Берізці дві залюблені у красний клень;
Круг них поляна чиста і квітиста,
Черемха, грушечки, і дрік - барвень.

Ось тетур кликнув на узліссі,
Серна пробігла, Partridge із корчів злетів;
Тут Oriole на лісковім орісі,
Там Vesper Sparrow пісню вечірнюю розвів.

Тут голденради золотом розквітли,
А там струмок серед квіток журчить,
А в вишинах у царстві світла
Самітня срібна мева б'ється і квілить...

* * * * *

Канадо, безконечна земле волі,
Країно щонайкращих прав і установ;
Багата житнице пшениці золотої,
Прийми братів моїх під свій святий покров.

Твої міста, храми, церкви, оселі,
Твій степ ми любим, як свій рідний дім.
Ми горді із традиції Твоєї!
Що сяє нам у сонці золотім.

Володимир Купченко. 15. VII. 1934.

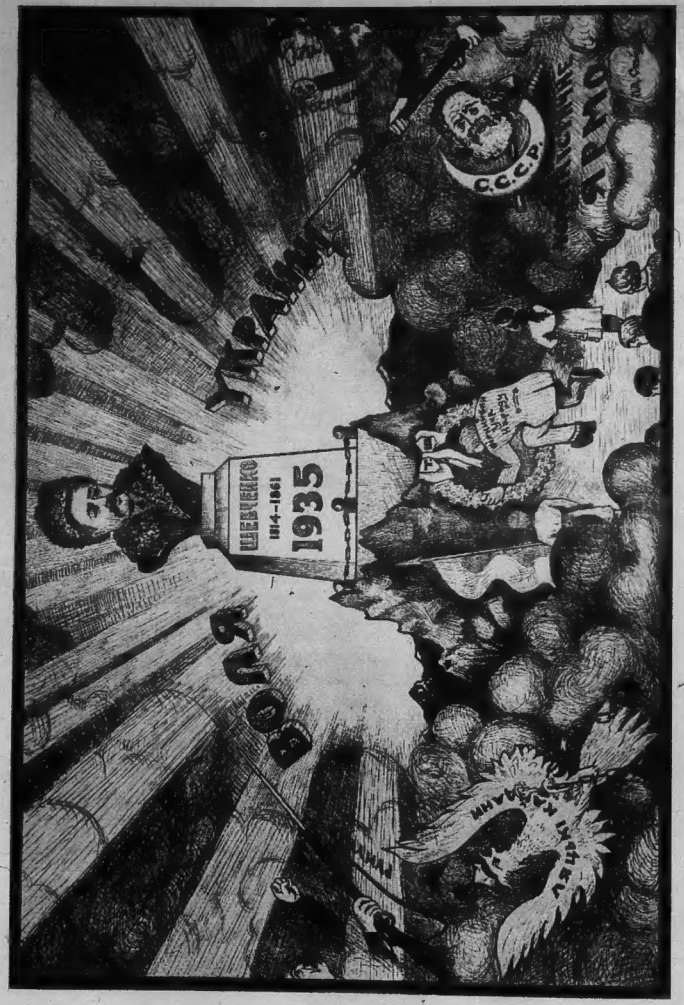

Як Заграва Ранку розгонить усі примари тьми, так Маестат Його Геніяльної Величності опертої на горі України притягає до Себе сучасні і грядущі покоління. Вороги; большевицькі гидри і інші злі сусіди, ослінлені промінням Кобзаря не годні приступити до Його Монументу.

Шевченко щодо Москви

Сучасні-модерні русотяпи, теперішня гниль московська старається всіми силами натягнути Великого Шевченка на своє большевицьке, інтернаціональне копито; мовляв, дивіться, може то й Шевченко волів, щоб уся Україна опинилася в калюжі московській так само як оце й ми...

З такими нещасливими юдами нема що й говорити — нехай послужать власні Шевченкові слова, яке його відношення було щодо Москви та всього, що московське.

Ляхи були, усе взяли
Кров повипивали,
А москалі і світ Божий
В путо закували.

Невольник.

Москалики, що зазріди
То все очухрали.

Суботів. **(Як чудово можна це пристосувати до сучасної доби, де через московську політику ціла Україна марно вигибає.)**

Москаль — незгірша штука;
Добре вміє гріти руки;
І я люта, а все таки
Його не зумію,
Що москалі в Україні
З козаками діють.

Великий Льох. **(Так бачите говорить у Шевченка сама відьма, що вважає москалів гіршими від злих духів, бо злий дух був би милосернішим щодо України ніж сама Москва.)**

Кохайтеся, чорнобриві,
Та не з москалями,
Бо москалі лихі люди,
Роблять лихо з вами.
Москаль любить жартуючи,
Жартуючи кине;
Піде в свою Московщину
А дівчина гине.

Катерина.

Ото дурний! а ще й битий!
На квіток повірив
Москалеві!

Сон I.

Поборовся б з москалями
Як би малось сили.

До Основ'яненка.

Шлях на Московщину
Далекий шлях, пани-брати,
Знаю його, знаю!
Аж на серце похолоне
Як його згадаю.

Попоміряв і я колись —
Щоб його не мірять!

Катерина.

Та що й казать,
Кебети не маю.
А до того в Московщині
Кругом чужі люди.

До Основяненка.

Лекше умирати
Хоть на пожарині в своїй стороні,
Ніж в чужій в палатах!

Москалева криниця.

Яка різниця між цим розпучливим криком Шевченка а большевицькою дурійкою —та большевицьким замотеличеним твердженням, що, мовляв, між Україною й Московщиною нема ніякої різниці!!!

Чогось в минулім все жаль буде,
Щось є в землі батьків твоїх.....

Безталанний.

Без огляду на це, закукурічений форналь вам завсіди доказуватиме, що правда є лиш у червоній Москві.

Тяжко й страшно подумати, що можуть щей тепер бути між нами такі потвори, щоб їм байдужими були ці слова:

Я каліка!
Я заморозив раз на все
Дрож серця у снігах чужини.

Сліпа.

От вам большевицька "правда" про Шевченків інтернаціоналізм.

Тяжко мені
Вітать над Невою...
України далекої
Може вже немає;
Може Москва випалила
І Дніпро спустила
В Синє море, розкопала
Високі могили,
Нашу славу?

Сон. I.

Такими пламенними - вогненними пророчими та проречистими словами різбить Кобзар на скелі вічности свій страшній протест проти спроб і затій шарлятанських супроти його рідного краю...

Він іде далі:

Холоне серце, як згадаю,
Що не в Україні поховають
Що не в Україні буду жить
Людей і Господа хвалить!
Серце холоне,
Як подумаю, що може
Мене похоронять
На чужині, і сі думи
Зо моню сховають,

І мене на Україні
Ніхто не згадає.
Отже таки й на чужині
Хотілобся та й то для того,
Щоб не робили москалі
Труни із дерева чужого,
Аби хоч крихотку землі
Ізза Дніпра мого святого
Святії Вітри принесли.
Нудно йому на чужині
І добро остило . . .

Між скалами неначе злодій . . .

Для тих, що продали душу червоному антихристові тяжко буде довідатися, що Шевченко не то що не любив московської землі — він не любив і московської мови, хоч пробував нею писати, він не любив москалів, він не любив їх землі, він боявся смерти на Московщині, він протестував проти того, щоб йому, борони Боже, не зробили труни з московського дерева.

Шевченко не навидів усе, що було московське. Він не хотів (бо йому "остило") навіть і ДОБРА московського.

Не так виглядає по своїй сути сучасний інтернаціоналізм.

Тому в кого є хоч крихіточка чести — так нехай прочитає бодай усі большевицькі розвідки про Шевченка — то навіть ізвідти довідається, що Шевченко не був і не міг бути жадним комуністсом (Гляди: Шевченко у вітлі епохи — Річицький.) — **Тому єсть скрайно безличю й по-мамському натягати Великого Національного Пророка на московське копито на жидівському ярмарку.**

Багато лиха начинили —
Москалі в нашій Україні: **Робили те лихо й царі й большевики.**
До царів Шевченко говорив:
Кати, кати, людоїди!
або: О царю поганий!
Царю проклятий, неситий,
Гаспиди лукавий!
а до самої цариці, що була для москалів більшою за самого Бога, Шевченко в часи неволі, кріпацтва, коли царські посіпаки могли Шевченка вбити найгіршими муками за зневагу її царської імператорської "милости" — Шевченко говорить так сильно, що й сьогодні йде мороз попід шкуру, читаючі оці слова:
Тая цариця —
Лютий ворог України
Голодна вовчиця.
або
На Україні
Байстрюки Екатерини
Сараною сіли.

або в цих словах, де поет доходить кульмінації святого гніву.

Тебе, о суко,
І ми сами, і наші внуки
І миром люди прокленуть . . .

Якою віщою страшною силою вдаряють слова Пророка в підвалини імперії. — Шевченко завалив Росію. — Він завалить Большевію.

Ніби до большевиків говорить могутній Пророк.

В день радости над вами
Розпадеться кара,
І повіє новий вогонь
З Холодного Яра . . .
Ваша злая своєволя
Сама скупається, сама
В своїй же крові.

Усюди
Вас найде правда - мета:
Настане суд, заговорять
І Дніпро і гори
І потече сто ріками
Кров у сине море.

Ціла Україна вигибає з голоду. Її вимордовує Москва, а "наші власні діти" Москві допомогають. Шевченко говорить до них.

Схаменіться, недолюдки
Діти юродиві!
Подивітья на рай тихий
На свою Вкраїну . . .
Церква - домовина
Розвалиться, а з-під неї
Встане Україна
І роозвіє тьму неволі
Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти.
І забудеться срамотня
Давняя година,
І оживе добра слава
Слава України,
І світ ясний, невечерній
Тихенько засяє.

Віримо, що вистарчить цієї коротенької статті доказати хто був Шевченко. Цілий Кобзар повен тієї любови до рідного й ненависти до лютого ворога України. Без різниці хто б той ворог не був — Шевченко кличе: Вставайте, кайдани порвіте, і вражою, злою кровю волю окропіте'

Той час близький, а тоді ми зможемо, належньо сповнити заповіт Пророка, з чистим серцем святкувати Шевченківське Свято.

В. К.

Страшні картини з теперішнього життя в Радянському Союзі.

Оцей допис перебираємо з "Едмонтон Булетен" із трьох чергових чисел. Перший "артикул" із 19 січня 1935, другий із 20, а третій із 21. "Клич" вважав відповідним перебрати цей допис точно в англійській мові, щоб кожен, хто бажає, міг набути його, як цінний матеріял, що доказує "нашим" нещасним заагітованим большевикам, що вони на мильній дорозі. Віримо, що в кожному українському домі є бодай одна особа, що зможе перечитати його.

Автором цього допису є Гарет Джовнз, бувший дорадник заграничних справ для Лойд Джорджа, бувшого премієра Великої Британії підчас великої світової війни. Гарет Джовнз тепер є дописувачем до "Менчестер Гардієн", одного з найповажніших тижневиків у британській імперії. Адже якраз тому, цей допис представляє собою незвичайну вартість, бо пише його людина авторітетна, що віддала ціле своє життя для політики. — Ред. "Клича".

В іншому місці цього журналу читач найде дійсні образки зо трагічного життя в Радянському Союзі. Ці образки взяті з іншого джерела (не від Джовнза), твердять все те, що пише Джовнз. — Ред. "Клича".

Stalin Butchery Laid to Hunger: Famine at Hand.

REASON UNCOVERED FOR GRIM ASSASSINATION FOLLOWED BY EXECUTIONS — KIROV'S DEATH SETS OFF ALARM

This is the first of three articles on Russia by Gareth Jones, formerly research adviser of foreign affairs to Lloyd George, now commissioned by the Manchester Guardian to write on world affairs. In Russia he was received by Lenin's widow, by Commissar of Foreign Affairs Litwinoff, by the commissar of finance and by the president of the Atheists. In this article he begins his explanation of the reign of terror which began with the killing of Stalin's friend, Kirov, on December 1.

(Hunger lurks behind assassination of Kirov).

By GARETH JONES

Formerly Research Advisor on Foreign Affairs on the Staff of Lloyd George, and Now Traveling Correspondent of the Manchester Guardian

The eery voice of the secret agent, the crack of the firing squad and the thud of a falling victim have been heard more often in the last few weeks in Russia than for many years. For 1935 has dawned upon a period of terror following the assassination of Stalin's friend, Kirov, on December 1. But no one has yet told the true story of the wave of shootings which is terrifying Moscow. What is behind the rifle shots? Why is Stalin descending with such ruthless slaughter upon Soviet citizens at a time when he claims to have brought happiness and prosperity into their lives?

I shall attempt to give the answer by describing my adventures among the Russian people, when I wandered alone on foot through a number of Russian villages, sleeping on the hard floors of the peasants' huts, and speaking to the rank and file of the real folk to the "forgotten men," in their own language, Russian.

It was there among the hungry masses that I discovered the real reason for the shootings in the Russia of 1935 and it is this: That there is throughout the country a feeling of revolt and of hatred of the Communists that Stalin can only crush by terror and still more terror.

* * *

What did I find in Russia? Not many months ago I was in Moscow, dining with two leaders of the Soviet foreign office, in the palace of a former millionaire.

One of them after sipping his champagne, which was one of the seven different drinks at the luxurious dinner offered me to give the impression that all was well with the food situation, turned to me and exclaimed: "My dear sir, we have had wonderful triumphs in the villages. The peasants are contented. Their standard of living has

gone up and they are the most loyal supporters of Communism".

I was determined to test this and decided that I would take a rucksack, fill it with food, walk in the villages and see for myself how the peasants, **who form one hundred twenty millions of the total one hundred sixty millions in Russia,** were really living.

But it was a difficult task. Journalists were not even allowed to go to the countryside.

If I asked for a railway ticket to a village it would have been politely refused me. When I went to an embassy to ask advice as to how to go into the villages, one of the secretaries said:

"It's dangerous now, for there are bandits on the search for food. But if you really want to go, do not tell any Communists, for you will be stopped.

"Then beware of walking by night, for you wil be attacked and your food will be taken away from you, and everything you have, perhaps your life, will be lost."

* * *

The train was crawded with peasants, clad in their sheepskins, for it was March and the Russian land was still covered with deep snow.

One of the peasants sat moaning in a corner and the words which struck me were: "hleba nietu," "there is no bread."

I had heard these words from begging peasants in the streets of Moscow, bearded men with glassy fearful eyes who would come up to me in some quiet corner and whisper. "We are starving. There is no bread. My friends and my family are dying in the village. So I have come to Moscow to look for food."

And this same gruesome refrain I heard again in the slow or "hard" train (to travel "hard" is to travel in a wooden compartment, while to travel "soft" is to travel by a kind of Pullman), on my way to the Ukraine, that formerly rich area of South Russia.

When I started eating white bread, I noticed the moaning peasant starting at me. By accident I dropped a piece of bread and since it was covered with dirt and dust I left it lying.

In the flash of an eye the peasant darted down upon it and devoured it as if he had been some wild beast.

A few moments later I ate an orange which I had bought with the rest of my food with United States dollars at the shop for foreigners, and threw the peel away into an unswept corner.

It did not stay there more than a second or two, for the same peasant swooped down and swallowed the peel, as if it had been a delicious dish served in a first-class restaurant.

* * *

"You're hungry," I said to him. 'Hungry,' he replied, "We peasants are all hungry.

"The Communists took away our grain. They robbed us of our land. They come to our village and left only a few potatoes for us to live through the winter.

There's bread in the big cities, but there is no bread in the villages in the homes of the people who grow the wheat."

And he told me how in his village dozens were dying of famine, how the folk had collected the little silver and gold they had stored away and had said: "We will send you to the great city and you may find bread and bring it back to us and save us from death."

The peasant had left and had traveled to Moscow and he had bought bread.

Then came the tragedy. Thieves had come and had snatched the bread sack from him and all he had to bring was a sack of potatoes.

"And now they wait for me every day in the village. They will expect bread and they will get death instead.

And perhaps they wil think I myself have been eating the bread." And he started again his monotonous moan.

* * *

There was a palefaced, raggedly dressed young man standing near a window, whom I aproached and soon I again heard that refrain which had haunted me in Moscow, "There is no bread."

He told me that he was a member of the Young Communist League and added "in spite of that I can only get a few potatoes.

"I work in a small town and they give me no bread.

"My brother died of hunger and I am afraid that my mother and sister will die of hunger, too, for when I left them a few days ago all they had left to eat in the house was two glasses full of flour."

"But do you not become disilusioned?" I asked and his reply was one of the most significant utterances which I heard in Russia.

"Disillusioned?" he shouted, "disillusioned? of course we are disillusioned. Look at what we were promised.

"The Bolshevik leaders said that they would give us plenty of bread by the end of the five years plan, that the land would be

flowing with milk and eggs and butter, that every one of us would have meat every day and that there would be clothes in abundance.

"And what has happened? The five year plan is over and there is starvation throughout the land. No wonder there is a feeling of revolt."

Here he looked around to make certain that no one was listening, and he hushed his angry tone down to a whisper:

"No wonder that a number of Communists want to know when the good times are coming and why the promises have not been carried out.

"There"ll be trouble within the Communist Party, if the peasants and the workers in the small towns do not get more to eat, mark my words."

Those words, spoken by the hungry pale young Russian near the window of the train rumbling along to the Ukraine were prophetic and came to my mind when I heard of the assassination of the Soviet leader, Kirov, of the plots to slay Stalin and of the revenge recently taken by the Soviet government upon more than a hundred Russians.

But more striking than that prophesy was that I saw during my tramp through Russian villages which began shortly after my talk with the disillusioned young Communist.

The train had stopped in a small station. "Here is my chance to slip off and enter Russia's no man's land," I said to myself.

I buckled on my rucksack with my precious food, and just before the train moved on to Kharkov I stepped off and soon stood alone in the snow, ready to begin my advanture. What I found in those villages I shall tell in the next article.

NO BREAD, IS CRY OF PEASANTS AS WOES RECOUNTED

Writer's Tramp Through Ukraine Unfolds Picture of Grief Under Soviet Regime

Article No. 2.

The snow lay deep around as I began my tramp through the villages of the North Ukraine, the part of Russia which once fed Europe and was known as the granary of the world.

I decided therefore to walk along the railway tracks, for if I penetrated into the country I should be lost in the snow and perhaps never return.

The first words I heard were ominous, for an old peasant woman moving with difficulty along the track answered my gretting with that phrase: "Hleba nietu." ("There is no bread").

"For two months we have had no bread here," she added in that deep crying voice which most of the peasant women had.

Many are dying in the village. Some huts have potatoes but many of us only have cattle fodder left, and that will only last another month."

She moved away and I stood watching her bent, ugly, tragic figure outlined against the snow.

The next village to which I came had an unearthly quietness about it and it was long before I came upon any living being.

From him I had the same wail: "There is no bread." And he added another phrase which I was destined to hear frequently and that was: "Vse pukhly," or "All are swollen."

I noticed then that some of the peasants I saw had their hands swollen and they told me that was a result of lack of food.

I tramped on and was struck by the absence of cattle and of horses. There were a few cows and a few horses but they were miserable, scraggy animals covered with hideous sores which were revolting to the eye.

When I had reached another village I asked where the cattle had disappeared and my question brought anger and despair to the group of peasants who stood outside a well-built hut.

"Our cattle has had a curse upon it," they declared. "The cows are now dying off because we cannot feed them. Where are we to obtain the fodder?

"And shall we starve in order that our cattle may live? It is we who have to eat cattle fodder these days."

A peasant entered the hut and came out with a course, hard, red beet.

"That's the only food we have in this village, except for a few fortunate people who have some potatoes.

"And that's the food we used to give to the cattle.

"It is a sad day when we farmers from the land of the Ukraine which used to feed the world and which used to be a sea of golden grain have nothing more to eat than cattle beet."

"What of the horses?" I asked and some peasants turned to me with a horrified look.

"Do you know that we have had to eat horses?"

He said this in a tone of such deep disgust that I was non-plussed, but I learned later that the Russian peasants once had as profound a loathing of touching horse flesh as an orthodox Jew has of eating pork.

It was with horror that he looked down upon the Tartar who profaned himself by eating horse meat.

Thus to be reduced to eating horse flesh was to be reduced to the utmost limit of hunger and they had reached this limit in the villages I visited.

The livestock situation was indeed disastrous, for in some more than four-fifths of the cattle had perished.

Some had been massacred by the peasants themselves, because the Communists had demanded that they give up their cattle to be owned in common by the collective farm.

"Why we should give up our cattle? Why should we allow the Communists to steal what is our own?" was the repply of the farmers and rather than lose their cows they slaughtered them, saying, "Let us eat now, for tomorrow we may starve, having lost our cattle."

After talking to the folk about their horses and cattle I walked on until it grew darker and a red glow formed above the white horizon. Two men were standing on the railway track.

"Do not go further," said one of them, a tall, well-built young man, as he politely stopped me. "There are bandits about who will steal all you have. Come and stay with us."

They took me to a hut and there I noticed crawling on a bed a child with a stomach which was swollen.

The eyes of the child were strange, for there semeed to be a glassy film-like substance in them.

I asked the woman what was the matter and she replied with one word: "Golod," which means "FAMINE."

Yes, famine was raging in that village as it was throughout that district.

"Famine!" said the old man who assembled to talk to me in the bare hut. "It's famine. Worse even than in 1921.

"You ask how many people have died? We cannot tell. We have not counted them, but perhaps one in every ten.

"And death is on the way to this village for many of us, because it is some months before the next harvest."

I turned to the old farmers and said: "Why has this scourge come upon you?"

One of them stroked his beard and scratched his head and replied:

"It is because the Communists have cursed God. They have tried to banish God from our midst and the punishment has come in the form of death. When Russia believed in God, the fields became a mass of gold and the cattle and horses multiplied.

"But now the revenge has come for the blasphemy and the evil which has been preached."

An old peasant interrupted:

"They tried to take away the holy ikons which I had hanging on the wall, but I said to them: "Leave me my ikons, for I am a peasant and not a dog!"

Long into the night the discussion continued of how the Communists had brought ruin to the countryside by their policy of taking the land and the grain and the cow away from the farmer and it was long before I fell asleep, in the middle of the famine-stricken village.

Next morning there was a knock at the door and two Red army soldiers came in, laughing and joking in their warm uniforms.

"Do not be alarmed, comrade, it is not you we're after, but two thieves who came here. We have to capture them."

There had been a murder a few nights previously, when two men in search of food had plundered the outdoor cellar of a peasant and taken all the potatoes he had. The owner, hearing the noise, had rushed out to save his possessions but he had received a fatal dagger wound.

"But," said one of the soldiers, "there are so many of these cases nowadays, when there is no food," and after asking questions of my host, they marched away.

Within an hour I was all prepared to march and made my way further towards the south. In each home in which the peasants entertained me, they would pray me to forgive them that they had no food to offer and I would look upon the children with the distorted limbs and feel the tragedy of that manmade famine which had the country in its grip.

"Do not pity us," some of the peasants would say, "but pity those who live down around Poltava and more to the south. "There whole villages are empty for ALL HAVE DIED and in many communities HALF HAVE PERISHED."

But for me the famine in those villages was pitiful enough. Soon I was to learn more, however, for before many days were over I heard why the famine had come, how the Communists had treated many of the parents who were seeking food for their young and how there was hunger even in a great city like Kharkov. This I shall tell later.

COMMUNISTS SEIZE ALL RICHEST SOVIET LAND AND LEAVE PEASANTS TO DIE

This is the last of three articles on Russia by Gareth Jones.

Article No. 3.

"The Communists came and they seized our land, they stole our cattle and they tried to make us work like serfs in a farm where nearly everything was owned in common"—the eyes of the group of Ukrainian farmers flashed with anger as they spoke to me—"and do you know what they did to those who resisted? They shot them down ruthlessly."

I was listening to another famine-stricken village further down the icy railroad track along which I was tramping and the story I now heard was one of real warfare in the villages.

The peasants told me how in each village the group of hardest-working men—the Kulaks they called them—had been captured, their land, livestock and houses confiscated, and they themselves herded in cattle trucks and sent for a thousand or two thousand miles or more with almost no food on a journey to the forests of the north where they were to cut timber as political prisoners

In one village which was inhabited by German colonists—and what a spotlessly clean and well kept place it was!—they told me that trainloads had left the district packed full of wailing farmers and their families.

Torn away from their homes, prisoners of the heartless secret police and the hated land army, which exists to drive the peasants to work, these formerly well-to-do farmers had as their only crime the fact that they had worked all day and into night, had had a little more land and had accumulated one or two more cows than the others.

Some months later the news arrived in the district about the exiled German colonists and it was this. **Ninety children had died of hunger and disease on the way to Siberia.**

The Communists I spoke to did not deny that they had ruthlessly exiled the hardest working farmers.

On the contrary they were proud of it and boasted that they would show no mercy to those who wanted to own their own land.

"We must be strong and crush the accursed enemies of the working class," the Communists would say to me. "Let them suffer now. We have no place for them in our society."

SHOOTING UNDENIED

Nor did they deny the shooting that had gone on in the villages.

"If any man, woman or child goes out into the field at night in the summer and picks up a single ear of wheat, then the punishment according to law is death by shooting," the Communists explained to me.

And the peasants assured me that this was true.

The greatest crime in Russia is the taking of socialized property and murder is regarded a mere relic of capitalist upbringing and comparatively unimportant compared with the sin of the mother who goes out to the field at night to gather ears of grain in order to feed her children.

One child who denounced his mother to the secret police for plucking wheat at night was made into great hero throughout Russia.

His praise was lauded in all schools as the boy who was noble enough to betray his mother for the good of the state!

Tramp! Tramp! Tramp! On I went from village to village, hearing all this news. Everywhere the same tale of hunger and terror.

In one place the folk whispered how some miles away the peasants had refused to give up their land and cows and form a Communist collective farm.

"So they sent the Red army soldiers to force them," they told me. "But the sildiers would not shoot upon their fellow peasants.

"What did they do? They called the young Communists in from the town and they shot down all the peasants who would not give up their land and their cows."

Throughout Russia there have been these small revolts but they have been easily and bloodily crushed.

My shoes were becoming worn out by plodding along on the mixture of grit and stones and ice on the railroad track and each step brought a new stone through the cold squelch of hardened snow soles.

SUDDEN STOP TO TOUR

But I was buoyed up by the desire to solve a problem—why was there a famine in one of the richest wheat growing countries in the world? And to each peasant I asked:

"Potchemoo golod?—Why is there a famine?"

The peasants replied:

It is not the fault of nature. It is the fault of the Communists.

"They took away our cows. Why should we work if we have to share what is our own with all the drunkards and lazy fellows in the village?

"They took away our wheat. Why should we work if we know that our wheat will be taken away from us?

"The Communists have turned us into slaves and we shall not be happy again until we have our own wheat again."

Suddenly, however, there came a stop to my investigations. It happened in a small station, where I was talking with a group of peasants: "We are dying," they wailed and poured out the old story of their woes. A red-faced well-fed OGPU policeman in uniform approached us and stood listening for a few moments.

Then came the outburst, and from his lips poured a series of Russian curses.

"Clear away, you! Stop telling him about hunger! Can't you see he's a foreigner?"

He turned to me and roared:

Come along. What are you doing here? Show me your documents."

Visions of a secret police prison darted before my mind. The OGPU man looked at my passport and beckoned to one of the crowd, whom I had taken to be an ordinary passenger, but who obviously was in the secred police.

He came to me and in the most polite and respectful terms bade me follow him.

"I shall have to take you to the nearest city, Kharkov."

At that moment a train came and we entered it.

BUILDS UP DEFENSE

Throughout the journey I impressed him with the fact that I had interviewed Lenin's widow and a number of commissars and great panjandrums of the Soviety regime and by the time we reach Kharkov I believed he was thoroughly convinced that any real arrest of myself would plunge Russia and Europe and the United States into a world war.

For he decided to accompany me to a foreign consulate in Kharkov and he left me at the doorstep, while I, rejoicing at my freedom, bade him a polite farewell — an anticlimax but a welcome one.

My journey through the villages was over and I was in the chief city of the Ukraine, where all I saw confirmed my views of the Russian famine.

In the streets there were peasants beggars from all parts of the country who had fled from the hunger of the villages to seek food in the towns and their pale children stood with outstretched hands crying:

"Uncle, give us bread!"

I spoke with workers who told me that they had been dismissed from the factories, because the factories were slowing down their work, and when they were thus made unemployed they had their bread cards taken away from them and were ordered to leave the towns.

I saw a bread line of over a thousand nerve-racked people.

"We have been waiting here for nearly two days," one of the women in the queue said to me, "and perhaps the supply will run out before we reach the first place."

In another street I saw police driving away a hundred ragged men and women who had formed a bread line outside a store.

"We want bread," they cried.

"There is no more bread left," yelled the police, but the crowd did not give up hope and would not disperse.

MOST TERRIBLE SIGHT

The most terrible sight, however, was the homeless boys, who wandered about the street in filthy rags, who were covered with the sores of diseases, and whose features were depraved and criminal.

Three hundred of them had been rounded up and were homed in the station, where I glanced at them through a window and noticed some lying on the bare ground in a severe state of typhus.

Those have been some of the results of the Soviet regime which I witnessed myself.

Can it be wondered at, that there has been a feeling of revolt among the population and that there have been plots within the Communist party itself?

The opposition is too weak to overthrow the regime which is powerfully entrenched, but nevertheless the disillution and the despair of the masses of the Russian people, typifield by the scenes which I have described in the Ukraine, are the real reasons why Stalin was forced this Christmas and New Year to inangurate a new reign of terror in the land of the Soviets.

Це маленька Марійка з України. Вона сирота. Її батько умер на тяжких роботах на засланню. Її мати, дві сестрі й маленький братчик умерли з голоду.

Вона в лахміттю. Вона не має де притулитися. Вона спухла з голоду. На личку в неї розпука. Вона не має й зеренця хліба.

Бо все забрали большевики, щоб їх юди-комісарі могли мешкати з своїм брудним кодлом у новопобудованих палатах з найдорожчого мармуру білого, — як це представлено на долішнім образку.

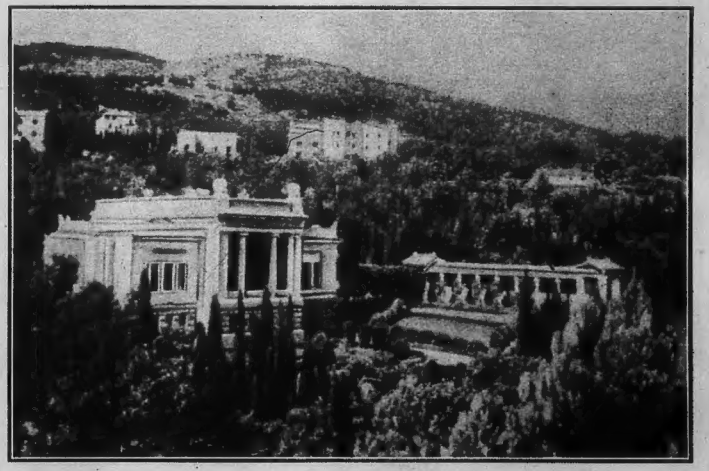

Summer residence of the Soviet Commissar of Health in Crimea.

Переходячі люде майже не звертають уваги на тіло померщого з голоду. Подібні картини — це щоденне явище в С.С.С.Р.

A very common scene of starvation in U.S.S.R.

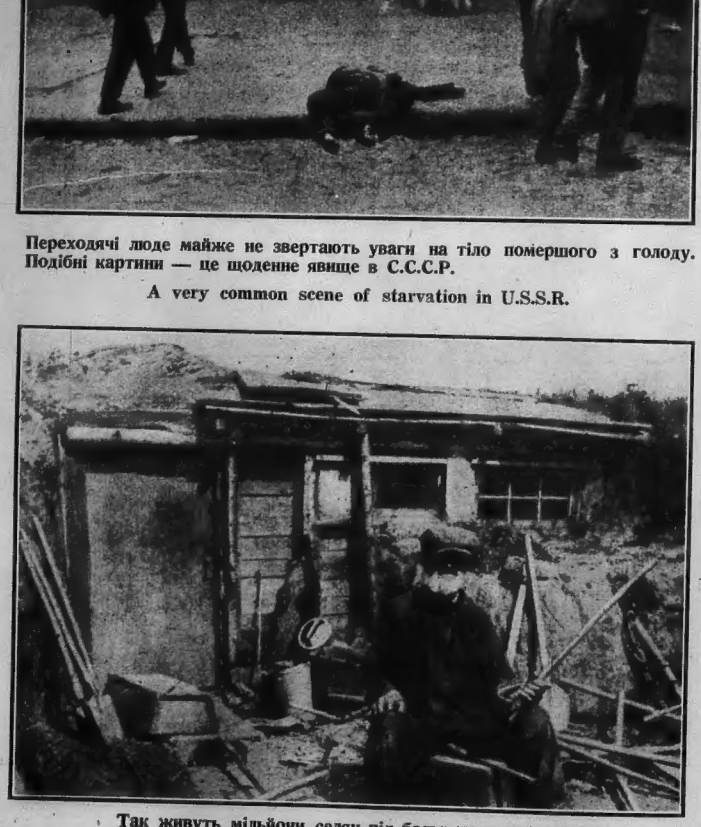

Так живуть мільйони селян під большевицькою владою.
So live millions under the Soviet Rule.

ВОЛОДИМИР КУПЧЕНКО.

Берестейський Мир

З НАГОДИ 17-тих РОКОВИН

9. II. 1918 — 9. II. 1935.

Пишу про Берестейський Мир і молодію на 17 років. Вважається мені захмарив небо, але через густі та чорні ті хмари визирає де-не-де ясне сонечко Боже; його проміння — це символи надії нашої. А тієї надії так багацько було в нас тоді, у 1918 році, коли ми, політичні діти, брялися до будови Суверена — Держави Української.

Ми—ідеалісти, хоч діти рабів, виховані в неволі, без ясно скристалізованого світогляду, з тяжким тавром невольничим на своїй ментальности, з затроєною бюрократичною австрійською вдачею, брялися тоді до будови, що до неї потрібно великих мужів-державників, мужів із глибоким досвідом, із залізними характерами, мужів залізного мозку і нервів, мужів великої рішучости й відваги, всіх тих прикмет, що є необхідні для державної творчости.

Та коли взяти під розвагу нашу тодішню неприготованість — то все таки перейшли ми свій перший іспит політичний незле; річ про Берестейський Мир.

Якщо були б ми перейшли і другі етапи так удачно — ми мали б тепер свою державу.

Сьогодні, 17 літ після підписання Берестейського Миру, я побожно схиляю свою голову перед завершенням великої праці наших піонірів того Миру.

В цій статті постараюся подати якнайкоротший начерк про значення Берестейського Миру. Свій начерк ділю на чотири части.

1). Причини до Миру.

2). Злі або від'ємні сторінки Миру.

3). Добрі або додатні сторінки Миру.

4). Наслідки Миру.

Причини до Миру.

Цілий світ точив страшну Війну.

З однієї сторони стояли Центральні Держави: Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія та Туреччина. З другої стояло двадцять і шість держав; між ними Британська Імперія, Росія, Франція, Америка і т. д., звані Аліянтого. У цій статті розходиться нам головно тільки про Центральні Держави з однієї сторони, а про Україну з другої.

З цілої Війни найгірше вийшла Україна. Вийшла вона тому найгірше, бо втягнено її в Війну не як Суверена, але як раба.

Грамоти воєнні свідчать, що колишня Царська Росія змобілізувала Україну кілька днів скорше, заки вона приступила до загальної мобілізації у самій Московщині. Таким чином вислано на початках світової Війни на загибіль у Карпати проти Австрії та в Мазурські Озера проти Німеччини не кого іншого, але красу землі козацької, молодь нашу, наш цвіт рожевий, синів Сіону нашого Святого, і то: "не за Україну, а за її ката приймлось кров пролить, кров добру, не чорну" ... І так: 1914-го українським трупом загачено озера мазурські під Танненбергом, українським трупом засипано проваля карпатські, засіяно поля розлогі, степи широкі ...

Це така доля дітей тієї Чайки - Небоги.

Горе рабам!

1915-го року весною войовано найбільшу битву від коли світ та сонце — це битву над Дунайцем. Стягнули Центральні Держави в ту битву свої найкращі бойові частини, найсильнішу свою артелерію, бо Росія загрожувала страшною офензивою... Два місяці кипіла битва. З одного боку Центральні Держави — а з другого "Росія" — не Росія, але третя армія її; третя армія вербована з України з самих Українців. Два місяці тримали бідні хлопці фронт проти подвійної переваги, два місяці боронили вони над Дунайцем "свого" царя і "отечество", але не стало їм уружжя, не стало їм амуніції, а Московське головне командо достачало їм сухарів замість амуніції. Тож зачався пропам'ятний відступ третьої армії, ..

Відступали вони кривавими полями, без амуніції. І впало їх у тім однісінькім відступі безталанних братів наших від Дунайця аж по Прип'ять повний один мільйон, цебто сім тисяч більше ніж усіх страт, що їх понесла Британська Імперія за ввесь час Світової Війни.

І сталося 1916-го року під Берденом, що ввесь світ відпирав Німеччину, але відперти не міг, аж прийшли сотки тисяч українців в підмогу Антанті. Німців відперто. Антанту вратовано українським трупом. Антанта знає це. Тому, що наші брати її вратувати, щоб вона не опинилася на ланцюгу німецькім — вона, та Антанта, нам "подякувала" запроторовши нас у ляцькі тюрми й на жидівсько-большевицькі шибениці.

Ці три картині нехай вистарчать нам, як приклади всіх тих жертов, що ми їх принесли у Війні, хоча б тільки лиш з одної сторони (Наддніпрянської України). Крім цих кривавих жертов, більших ніж котра б держава колинебудь принесла на жертвенник страшного Молоха, Україна годувала 15 мільйонову московську армію. Цим самим допомагаючи Антанті, що зо своєї сторони нам ніколи нічого ніде доброго не зробила.

Як сказано: Війна вимагала страшних жертов, а ті, що їх принесла сама Україна, були без порівняння куди більші, ніж жертви інших рас світа.

Воєнні недобитки були майже виснажені. Вони не бачили перед собою жадного вигляду, жадної надії. — Тому вибухла в першу чергу серед українських полків революція.

Царська Росія завалилася.

На її руїнах почала будуватися між іншими вільна Україна. Але, що більше Україна доходила до самостійности, то більше Московщина заражувалася страшною хворобою жидівського імперіялізму, цебто комунізму, що кінець-кінцем заразив і Україну.

Уряд України, що складався переважно з людей психологічно затроєних не спромігся защіпити широкі маси нашого селянства проти червоної зарази. Не міг хворий вилікувати таких як він же сам. Не міг їх, виснажених слуг Москви, їх, битих сумнівами, затрофованих злобною нахабною большевицькою демагогією,... не міг їх сформувати в залізні лави для опору проти центральних держав з одної сторони, а червоного сатани з другого боку.

Таким чином Україна опинилася між ковадлом і молотом. Україна стала перед альтернативою: Москва або Центральні Держави. Тут зле, а там недобре. Центральні Держави — вороги. **Фронт перед ними опущений.** Вони голодні, як зграя-тічня вовків, що готові кинутися в погоні за жертвою-поживою. Сами ж Грамоти Начальної Німецької Булави Воєнного Поготівля (Людендорф) говорять: "До жнив без України витримати ми не годні. Крім того треба німцям України проти Москви, як каже це сам Генерал Гофман. Не підписати з німцями миру — вони прийдуть навалою і все заберуть. Підписати — стратити багато, але все таки менше, як у противному разі, а крім того: Підписати — значить одержати визнання Центральними Державами України, як Суверена. — Великий здобуток. В додатку до такого визнання одержати від них воєнну підмогу проти червоного антихриста, що рие з півночі, а тим дістати нагоду змогти в більше нормальних обставинах положити перші підвалини під будову Української Держави. А навіть, як би відносини Москви до України були прихильні — то мир з Центральними Державами ставав необхідній, бож ні Росія ні Україна в часі революції абсолютно не в стані були точити дальшої війни проти центральних держав. Фронту вже ніякого не було, а про створення нового фронту й мови не могло було бути. Зрештою: Українцям конче від Московії. відвічного ворога відорватися, а центральним державам — це ніби вода на млин, щоб московський велитень не тільки розпався на дрібні латки. але щоб їх ніколи й позліплювати не можна. Крім того Німцям виглядало воно ще й так: "Заключимо мир із Україною, дістанемо від неї хліб, щоб наші діти не погинули з голоду, вжіємо Україну проти большевиків, дістанемо запаси для війська. що на західному фронті, в додатку ж скріпимо той фронт свіжими військами зо сходу, вдаримо на Калє й Париж, здобудимо їх, спаралїжуємо ворога а як ні, то і може до миру їх спонукаємо. Отже Берестейський Мир стане нам першим шоблем на драбиниці до світового миру, як не корисного для нас (Німців), то бодай не ганебного."

Оце були ті причини, як не всі то певно важніші з-них, що допровадили до Берестейського Договору.

II

Відємні сторінки миру.

Через Берестейський Мир увійшло в Україну коло 500,000 німецького війська, що його мусіла Україна годувати цілих дев'ять місяців. Крім того з України вивезено в Центральні Держави яких 240,000 вагонів споживчих засобів. Між іншим 140,000 коней (число подано з німецьких джерел — грамоти Людендорфа) 106,000 свиней, 172,349,556 кілограмів різних харчів, і це лиш ті числа, що їх маємо з офіціяльних джерел, а що вивезено шляхом контрабанди — не знаємо — обчислюють на 15 - 20,000 вагонів всячини.

Берестейський Мир був початком страждань, упокорень та розпучливих поривів рятувати українську державність, що, кінець - кінцем, таки не вдалося врятувати, по численних переворотах — найгірші кати наші засіли там й досьогодні сидять собі преспокійно, справляючи страшну криваву оргію-бешкет в нашім Сіоні. Наші любі Холмщина й Підляше, хоч на берестейському письмі приділені до України, опинилися під польським ярмом. Українські землі, що були під Австрією також не осягнули обіцяної волі й автономії. Через Берестейський Мир увесь світ пришив українцям марку германофілів, не дуже додатній комплімент головно після програної Центральних Держав. Не вийшло це нам на користь. Ті, що вийшли переможцями з Війни — стали недвозначно проти нас; звідси й Антантою фінансовані ескапади Денікінів та Колчаків на українській території.

III

Добрі або додатні сторінки Миру.

Якщо б німців не запрошено було в Україну, наші державницько визвольницькі змагання були б пропали—завмерли в самих початках; большевицькі навали Муравйова були б убили їх у самих зародках їхнього народження. Якщо не було б того семимісячного вольного еволюційного розвою української державницької думки — з тим страшенно великим здвигом української культури — ми не мали б були ні тих подвигів стрілецьких у Великій Укрині, ні Директорії, ні походу Омеляновича — Павленка, ні тієї боротьби, що її точив Симон Петлюра, цим самим розбуджуючи сумління широких мас народу, запалюючи їх страшною волею і бажанням бути господарями на своїй землі. — Того блага, що дав 1918 рік українському народові. нарід наш либонь ніколи не забуде. Як би не 1918 рік — всякі еманципаційні змагання українського народу були б пропали. До тогож, як би не мир — якою б була німецька господарка в Україні?! Берестейський Мир дав змогу кристалізуватися у кривавих боях тій політичній думці, що зродилася в гарячих серцях молоденьких стрільчиків сірих. **Цей одинокий факт ставить Берестейський Мир високо.**

Берестейський Мир недвозначно запротоколував факт про турботу Наддніпрянської України про долю західньо-українських земель (Галичини, Буковини, Підкарпаття). Берестейський Мир став промінистим дороговказом для української національної ідеології.

Наслідки Миру.

Центральні Держави, Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія, Туреччина визнали нам Україну, як Суверена — Господаря у своїй хаті й на своїм полі. Говорячи алегорично — український нарід натягнув у свої груди, у свої легені, у своє серце запахущого казочного свшан-зілля. Український нарід не перестане горіти бажанням - волею здобути собі Самістійність. Нехай каженіють московсько-жидівські гидри на нашій землі, нехай ставлять шибениці, нехай мордують по-гадючому голодовою зморою цілі мільйони невинного беззбройного народу — Україні суджено бути Суверeном. Вона гряде святковою ходою на зустріч Золотого Сонця Волі. — У боротьбі й молитві ждемо Великої Години Страшного Суду у нашій Україні!

БАРАБАНЩИК

ІНЦИДЕНТ З НАПОЛЕОНСЬКОЇ ВІЙНИ.

(Присвячую Синові Ігореві)

На небозводі, як лазурі синьому,
Сонечко з півдня скилилось;
Від Алессандрії аж до Мареңго
Військо, як море, розлилось.
Війська австрійського, війська французького
Сто сорок тисяч на полю;
Вся інфантерія, вся кавалерія,
Вся артелерія в бою.
Бормідa-річка удовж закривавилась...
Мелас старшинам бурмоче:
"Австрія виграла, Австрія виграла,
Відню донести до ночі."

— — — — — — — — —

Всі прапори горді наполеонські,
Орлі штандарти всі в тузі;
Пишні французькі лицарські гвардії,
Мовби у чорній нарузі.
Славний Десекс, генерал-майор гвардії,
Збіг і дрижить, як осика:
Цісарю-батьку, ми битву програли —
Франції ганьба велика."

— — — — — — — — —

З каменя, з мармуру різьблена статуя —
Це Імператор суворий:
"Гей, мій Десекс, молод-лицарю Франції,
Клич якнайскорше тамбора."
Свиснули.
Враз з кавалерії вилетів
Наш барабащик-хлопчина;
Слізьми заливався, каже він: "Батьку мій,
З сорому Франція згине...
Страшенно марно ввесь день цей ми стратили."
А Імператор говорить:
"Будьте, колони, готові до відступу!
Бий на "retraite", мій тамборе!"

Стихло все військо французької Армії; —
Жде на сигнал барабана.
Ще один приказ.
Бубнар наш не рушиться —
Дивиться дивно на Пана.

З третім наказом, острішим від сулиці,
Хлопець зачав говорити:
"Як же я можу та бити до відступу —
Францію посоромити?
Як же я можу?
Полки в нас залізнії,
В них стальові характери...
Батьку мій!
Глянь, що за лицарі грізнії —
Гвардії і гренадьери...

Дай тільки "charge" ще раз забарабанити,
Раз хоч, бо серце холоне...
Батьку мій! Мертвих із гробу розбудимо
З нами до штурму в колони."

Глянув Наполеон по артелерії —
Блис йому промінь надії;
З заходом сонця його кавалерія
Виграти битву ще вспіє.
"Бий на атаку!"
Командо рознеслося
Вистрілом наглим по полю.
А барабащик в надземному захваті
Вдарив на бубон до бою.
Вдарив.

То викликав бубонним воркотом
Він дрижаки войовничі.
Коні здригнулись — озвалися хворкотом,
Знаючи нащо їх кличе.
Тут прапори, що у золоті ввивані,
Там злопотіли штандарти;
То бахмати заіржали нестримані
Чвалом, у штурмі, як пардн.
Дзвонами срібними збруя ударила,
Зброя, як грім, загриміла;
Армія наступом поле захмарила,
Армія местю кипіла. —
Неслася вихром, вогненною фур'єю,
Штурмом до бою шуміла...
За барабащиком рвалася бурею.....
Кров'ю рілля зчервоніла...

— — — — — — — — —

Сонечко Боже, що от вже за горами.
Скане у морі багровім,
Стало на хвилечку, стало над долами
Стало над полем у крові.

— — — — — — — — —

"Армія Франції непереможена'
Славу б'є звук барабана,
Славу безсмертню, знову відроджену,
Цісарю Наполеону.
Для Імператора, гордощів Франції,
Тисяч чотири упало;
В Меласа, з штанду аж до інтенданції,
Тисяч аж девять нестало.
Вся інфантерія, вся кавалерія
В Австрії розпорошена;
Навіть резерва та й артелерія
Стратила рідні знамена.

— — — — — — — — —

Лишить нам день цеї битви-баталії
(День чотирнадцятого червня,
Тисяча вісімсот) з фронту, з Італії
В спомин Маренго безсмертне:
Як тоді Франція сяяла славою,
Армія йшла в дефіляді,
Та барабащику лава за лавою
Честь віддавали в параді.
Як сам Наполеон хрест ізнімаючи,
Хрест золотий із брилянтом,
Дав барабащику, щиро вітаючи,
За його наступ галянтний...

— — — — — — — — —

З цього наука така, любий донику,
Богу молися діждатись
Так до атаки, на карому конику,
В бубон воєнний заграти.
Так до атаки, мій соколе-синочку,
Маси підняти інертні
З катом кривавим, в люту годиночку,
У перемозі безсмертній.
У перемозі тирану лукавому
Розпожарити й руїни...
У перемозі, в штурмі кривавому,
За Маєстат України.....

Чернівці, Альберта, Канада,
23-го стрпня, 1934.

Володимир Купченко.

А Ти Бачив Бога?

Одного часу межи учениками пятої пензенської совітської школи - семилітки були вживані боєві безбожницькі гасла та питання, з котрими піонірі (організація большевицька нищого степення від комсомолу) приставали до кожного віруючого ученика:

А ти бачив Бога? Га! Ану покажи його нам? А не покажеш, тоді його нема!"

Такими питаннями та порівнаннями звичайно баламутили віруючих дітей, а декотрих слабших робили зовсім безбожними. Та скоро ті піонірські порівнання щезли "як дим". Їх розсіяв, та зовсім знищив один віруючий ученик, малий та непоказний хлопчина, по назві, Захарчик, за що пізніше був виключений зо школи, як чужий та шкідливий елємент. Чи не смішно. "Всесильне" безбожництво злякалось якогось малого хлопчини Захарчика? Настільки воно ганебно-трусливе в своїй основі, та слабе й нікчемне.

Річ малась так: На науці фізики, завідуючий школою ярий безбожник Гиббон Кобилович Самодуров пояснював учням закон всесвітнього ваготіння (тяготіння).

Ви бачите, — казав він —сонце, зорі, місяць, землю та інші планети, всі вони правильно по своїм кругам (орбитам) обертаються, не збиваючись у бік зо своєї дороги. Але на чім вони держаться, та хто ними кермує? Хто ними так правильно та розумно руководить? Все це залежить від закону всесвітнього ваготіння. Його відкрив великий вчений Ньютон, заслуживши тим безсмертну славу. В чому виявляється цей закон? В тому, що всі небесні світила притягають одне другого особливою силою, корта є названа силою взаїмного (обопільного) притягання (ваготіння): Сонце притягає до себе землю, а земля—сонце і т. д. Тому й сонце не падає, хоча воно ні на чім не висить, та ні на чім не ходить, і земля не летить у пропасть. І так на цій силі держаться сотні мільйонів зір та взагалі ціла вселенна. Сила обопільного ваготіння має всесвітне значення. Зрозуміли тепер, в чому полягає закон взаїмного притягання? — звернувся Самодуров до своїх учнів.

В цей час і піднявся Захарчик, щоб розбити безбожного Самодурова. Трохи розкачуючись у сторони та лукаво прищуривши свої оченята, він випалив задиркувато:

Зрозуміти то ми зрозуміли, та все це нісенітниця.

Н. РОМАНЮК

АДВОКАТ, ПОВНОВЛАСНИК І НОТАР

Телєфон 26629

304 McLeod Bldg., Edmonton, Alberta

Доктор Й. Мегас

Оператор, Лікар, Акушер

Найновіша екс-рей машина. — Найновіші електричні машини до безопераційного лічення. —

10164 - 101st Street, Edmonton, Alta. Suite 201 Kitchen Block. Phone 24645

Напроти склепу Метрополитен.

Telephone 25554

W. J. MASCIUCH, B. Acc.

Public Accountant

107 C. P. R. Building, Edmonton, Alberta.

Harvie, Bury & Yanda

АДВОКАТИ Й НОТАРІ

202 Bank of Toronto Building

EDMONTON -:- ALBERTA

Можете писати до нас по українськи.

Як нісенітниця? — закричав обурений учитель.

Та, так! — хитро відповів Захарчик. Ми можемо признавати тільки те, що бачимо своїми власними очима. От, ви покажіть нам ту силу обопільного ваготіння, котра держить цілий світ та так розумно ним управляє.

Треба зауважити, що Захарчик належав до віруючої та освіченої сім'ї, котра розуміється підготовила його до подібних питань. Самодуров змішався й на питання свого учня не хотів відповідати. Та останнього піддержала ціла кляса, цим ще більше привели його до замішання.

Та хіба ж можна бачити силу обопільного ваготіння? — відповів він горячково та з подражненням. — Вона — невидима річ: Така її природа.

Ну, це вже ви попівщину нам розводите, — визиваючо та підсміхаючись відповів Захарчик. Так же само й віруючі християне говорять, що їх Бог то є всесвітнє Єство невидиме, бо його природа так само така.

Самодуров цілковито здурнів від такого заперечення та й ціла кляса була затрівожена та насторожилась. — Наколи її бачити не можливо, — продовжував свої питання Захарчик, — то можливо можна її діткнутись або понюхати? Може бути, що на смак її можна пізнати, чи є вона, чи ні?

Самодуров безглуздно мовчав, не находячи підходячої відповіди. Однак, він добре зрозумів у чому діло, бо він так нахабно питався своїх учнів, між ними й цього Захарчика: "А ви бачили Гога?" Тепер цей непоказний учень, його самого "вивів під дурного хату" з його невидимою силою всесвітнього ваготіння. Навпаки, вона зробила велику службу віруючим, та й невіруючих нарозумила, доказавши вже одним своїм існуванням, що й Бог усюди перебуває,—невидимий, і що таке його єство.

І нові питання свого товариша, учні дружно разом піддержали, жадаючи від Самодурова негайного вияснення. Та він вкінці надумався, що мав відповісти. Він завзято накинувся на Захарчика зо своїми питаннями.

А у тебе розум є? Ти його дотикався? Нюхав ти його? Кушав? Який він має смак? Га? Чого мовчиш?! Захарчик відповів із деякою величністю: — Розум чоловічий так само як і розум всесвітний, цебто Бог, невидимий; він є духова вищість, тому бачити його не мислимо. Тут уже й всі учні ясно побачили, що їх товариш-учень побив не тілько Самодурова, але й ціле безбожництво.

Від тоді в школі той боєвий клич питання: "А ти бачив Бога"? стратив усяке значення. Навіть самі безбожники почали стидатися його, а наколи котрий забувшись, запитав, то тоді пригадували йому друге питання: "А ти знаєш силу обопільного ваготіння", або: "А ти не памятаєш Захарчика?" Тоді цей забудьковатий безбожник скоренько зо встидом утікав.

"Православный Собесѣдникъ"
Квітень - Май, 1933.
(Перевід).

Др. Йосиф Буланжи

Лікар і Хірург

10018—102 А. Евню, Едмонтов, Алта.

(Напроти Судового Будинку)

Телефон 22009

РЕЦЕПТИ! ЛІКАРСТВО!

Prescriptions - Drugs - Medicines

Наколи Ви є хорі, відвідайте свого лікаря й присилайте рецепти до нас, а ми виповнимо їх точно й скоро. Ціна уміркована. Почту оплачуємо самі. Крім того можете набути в нас лікарства "на всі потреби". Це є УКРАЇНСЬКА АПТИКА.

WESTERN STOMACH POWDER
ПОРОШОК ДЛЯ ЖОЛУДКА
проти диспепсії, квасного жолудка, проти недуг органів травлення, при яких витворюються гази, біль голови, і т. п.
Ціна 75 цт.

LA REMONDINE
ЛАРЕМОНДІН
Порошок імпортований з Франції — проти недуг задньої кишки (пайлс), від сверблячих і кровавих гемороїдів. Вживайте його після припису. Дає полекшу в короткому часі.
Ціна $1.50. Враз з мастю $2.00.
ЗА ЧОТИРИ БАКСІ $5.00.

The WESTERN PHARMACY
(Pharmaceutical Chemists)
10310 - 101st Street
EDMONTON -:- ALBERTA
Телєфон 22645
В. СЕРЕДА, B.Sc.

Володимир Дорошенко.

Михайло Грушевський

(Як большевики зігнали зо світа найбільшого українського історика М. Грушевського. Уривок із статті з "Вісника" на січень 1935 р., найбільш авторітетного українського журналу, котрий виходить у Львові. — Пояснення Ред. "Клича").

У Києві продовжує він (Грушевський— пояснення Ред. "Клича") і свої монументальні праці з історії та історії літератури, випускає 4-ий том літератури (до XVII В.) та 9-ий том історії (кінчаючи смертю Хмельницького).

Та незабаром почалися репресії на Україні. Інсценізовано процес "Спілки визволення України" (1929 р.), де жертвою упали й співробітники Грушевського, члени його історичної секції. А далі прийшла черга й на нього самого. Спершу розведено скажену нагінку на нього в пресі, а вкінці припинено всю його роботу, завішено його видавництва, а самого його з родиною заслано в Москву. Тут мусів він жити в тяжких матеріяльних обставинах, відірваний від рідного краю, без змоги працювати для української науки. — З України не міг дістати ні книжки, ні листа, навіть від родини й аж через Галичину здобував собі потрібні матеріяли для продовжуваної і в неволі історії української літератури.

В московськім засланню почав Грушевський занепадати на здоровлю, хорувати й оце несподівано прийшла вістка про його смерть. Підірваний злиднями організм, не видержав хороби, яку легко можна було вигоїти в людських відносинах. Та в Кисловодську, де робили хорому операцію (у нього був карбункул на лопатці), не було навіть примітивних лічних засобів, потрібних при операції, а висланий з Галичини лік ледві чи дійшов на час. Та розуміється, Грушевський згинув не як припадкова жертва поганих суспільних відносин, однакових для всіх мешканців совітського "раю", а як свідомо замучений червоною Москвою небезпечний, навіть у чисто науковій ділянці, український національний діяч.

York Hotel

10411 - 96th Street
Edmonton -:- Alberta

Phone 25263

Коли будете в Едмонтоні загостіть до нашого готелю і чуйтесь як дома. Три блоки на схід від CNR стації.

Телєфон до всіх частин міста безплатно.

Модерні кімнати до винайму від 50 ц. вгору.

Услуга першорядна й ввічлива.
За повне вдоволення ручу.

РОМАН Р. СТОЙКО, **власник.**

ЧИ ВИ ХОЧЕТЕ ВАРТУВАТИ
$1,000.00
БІЛЬШЕ?

Чи відомо Вам, що Ви можете набути собі **ЛИШЕ** за $9.90 річної премії (скажім від 35 років життя) асекурацію на суму **$1,000.00**, що дасть Вам повне забезпечення супроти Вашої родини або кревних?

Ми також асекуруємо маленьких дітей. Пишіть ще сьогодні до нас у своїй рідній мові, а певно не пожалуєте. Подайте нам день, місяць і рік уродження особи, котру хочете заасекурувати.

Пишіть до:—

J. P. SWITYK
Provincial Manager
(Western Life Assurance Co.)
43 - 44 Union Building
CALGARY -:- ALBERTA

Український Загал Оцінює Його Працю.

ВОЛОДИМИР КУПЧЕНКО
український поет і оратор.

Ймення Володимира Купченка певно відоме в цілій Канаді майже кожнісінькій дорослій свідомій українській людині, як рівно ж деяким кружкам виссоких канадійських достойників.

Знають пана Купченка за ніщо інше, як за його щиру безнастанню працю за послідніх 14 років, цебто від часу його приїзду до Канади.

Між передовими людьми п. Купченко визначається як літерат-поет і бесідник. Деякі знавці української літератури вважають його поезії за прекрасні перлини, а одна, може найвище поставлена людина в укр. літературі, вважає його прозові твори безсмертними. Для скріплення наведених тверджень подаємо в цьому числі дещо з його праць; також і одну його поезію "Барабанщик". Віримо, що діждемо бачити її перевід у французькій мові. Так як ми вже діждалися, що Купченкові вірші переводять англійці на свою мову.

У школі п. Купченко вчився девять мов. Деякі знає він знаменито. Він є один із найліпших знавців української мови й гра матики на американському континенті.

П-н Купченко — щира людина й великий патріот. Свою любов переливає він у своїх творах і промовах на тих, що з ними зустрічається.

Талан п. Купченка пробивається дуже виразно й замітньо тому, що тяжко подибати людину, що могла б і говорити й писати з однаковою силою. Звичайно трапляються люди, знані завдяки тільки одній із цих благодатей. П-на Купченка обдаровано обидвома цими таланами.

Видавництво "Клича" чується щасливе, що могло одержати від п. Купченка цілу низку писань, що їх буде поміщувати на сторінках свойого журналу.

Щодо його ораторського талану — скажемо це: Не знаємо в Канаді про другого такого бесідника, щоб на його промову з'їзджалися люди по 20 - 30 миль дороги завіяної снігами серед морозів, так як оце їдуть фармері на реферати п. Купченка. Усі верстви українського громадянства люблять його, бо він знає, як увійти в найдальшу глибину людської душі й там істворити найкращі акорди. Він може розніжнити зворушити, розбурхати, запалити до високих поривів і стремлінь. Він може пірвати маси за собою — це п. Купченко.

Тяжкі часи, новий край, пятеро дітей дрібних змушували п. Купченка пробути майже 11 років на учительських посадах у народніх і середніх школах, де ніякого вигляду будуччини немає.

Та без огляду на тяжкі часи — совість п. Купченка не дозволяла йому прикуватися до школи й не вийти нігде поза шкільне подвірря. Чотирнадцять довгих років, літо чи зима, осінь чи весна, чи погода, чи негода, чи завія, чи сльота, чи заметіль, чи болота — чи автом, чи возом, чи саньми, чи пішки — п. Купченко зміряв майже усі шляхи в Канаді, об'їздив майже кожну колонію, де живе українська душа. Може часом серце йому тріскало, бо його діти мусіли на тім терпіти, що батько їх їм кусня хліба ущербляв — для народньої справи... Нераз він робив по 700 миль дороги своїми власними видатками, бо справа вимагала, бо ввесь український народ — це йому родина.

Не знаємо тут нігде другої людини, що присвятила б стільки часу й жертви для

загальної справи, як оце зробив п. Купченко..

В морозні ночі він їхав; були часи, що приходилося далеко в лісах серед бурі й снігові латати старе авто, як йому руки до заліза примерзали. — **Це в той самий час, як сотки української інтелігенції спало — п. Купченко працював!** Робив безнастанно — стояв на сторожі душі свойого народу.

Тому збудилася совість нашого народу й після довгого прохання людий виборчого округа Вікторії п. Купченко вчинив волю українського загалу й прияв кандидатуру на посло до провінціяльного парляменту Алберти.

Дотепер цей чоловік усім помагав, кожньому українському відповідньому кандидатові, без огляду до котрої партії той належав.

Тому на консервативній конвенції, що відбулася в Востоці, дня 16. березня, 1935 прибути делегати з різних округів округи Вікторії, щоб помогти п. Купченкові дістати номінацію. Між делегатами були присутні майже найкращі одиниці з цілого округа. П-н Купченко вийшов через аклямацію.

Та цього не досить. Треба ще трохи енергії доложити заки діло завершиться до кінця. Вибір п. Купченка на посла — буде доказом того, що наш нарід знає оцінити своїх щирих робітників.

Редакція "Клича" вірить свято й чесно, що нема тут у Канаді другої людини більше заслуженої, як п. Купченко, на це становище, тому просить усіх свідомих громадян робити у користь п. Купченка. Маємо непохитню віру, що він доложить усіх своїх сил, щоб справдити надії своїх співгорожан із Вікторії дистрикту.

Довгих 14 років служив він безнастанно цілій Канаді — тож, як робив він це цілком без винагородження, якою великою щирою працею, буде його праця, як українського парляментаря, знаючи, що його співгорожани наложили на нього цей обовязок на знак пошани й подяки за його довгі заслуги.

Редакція "Клича" доложить усіх сил, щоб при добрій волі виборців округа Вікторії п. Купченко міг увійти до парляменту.

Редакція "Клича".

За кращою услугою для очий
SEE WELLIS
AND
SEE WELL
10115 - 101st Street
Edmonton -:- Alberta
Telephone 25638
Допасовуємо окуляри й ручимо за вдоволення.

Puritan Cafe
"The House of Quality"
10367 - 97th Street
EDMONTON -:- ALBERTA
НАЙКРАЩІ Й СМАЧНІ СТРАВИ.
Ввічлива Обслуга.
ЗАЙДІТЬ І ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ.

Edmonton Shoe Repair Shop
10623 - 97th Street
EDMONTON -:- ALBERTA
НАПРАВЛЯЄМО ВСЯКОГО РОДУ ОБУВЯ ПО НАДЕШЕВШИЙ ЦІНІ.
За Роботу Ручимо.
Ю. АНГЕЛ, власник.

Шлях політичного визволення необхідно веде через зломання в собі відомих рис власного характеру. —Ю.Вассиян

B.C.I.

ФІЛЬМИ З НАШОГО ЖИТТЯ

"ТАКИ СВОГО ДОКОНАЛИ"!

Шановні читачі "Клича" тіштеся, або плачте, що кому подобається, бо війни вже ніколи не буде!

Як вам, мабуть вже, відомо, що приймаючи Росію у свої "дружні" обійми, члени Ліги Народів, рішили також за одним махом зробити всяким війнам раз-на-все "капут". А причиною до цього драстичного кроку Ліги послужило не що інше, лише послідна проти-воєнна "демонстрація" наших "свідомих" большевиків у Смоки Лейку.

Депеша дальше говорить, що старий Василь Захаров разом з президентом арсинальної фабрики Шнайдера, як довідалися про це драстичне рішення Ліги, то з великого жалю за воєнними зисками, об мур головами товкли. Та нічого їм "саракам" не помогло! Мусіли "бідні" покоритися "силі". А... я!... Бо як каже народня пословиця: "Голос народу, голос Божий".

Подаючи цю так "важну" вістку, я від себе також поділяю ту вітцівську втіху,— головно тих батьків і матерей, які кожної хвилі тремтіли зо страху перед війною, на Смоки Лейку, і сердеги потерпали за судьбу своїх "буйних" синів. Мовляв, можуть забрати від нас синів наших, в кожній хвилі, кинути їх "нещасних" в нещастну пащу капіталістичної війни. Ой, лишенько наше! Та не такий Бог, як злі люде!

Зіхались "свідомі" товариші й товаришки,—ті "май мудрі", що то "політграмоту" читали, до Смоки Лейку, обійшли гурмою з онучами на дручках, два рази доокола гаражу і справа війни зістала "порішена" раз-на-все! — От, що значить "сила"! А ще коли вона є "май мудра"!

Тепер і родичі, котрі потерпали за своїх синів, зможуть лекше віддихнути.

Очевидці кажуть, що демонстрація була така "поважна", що навіть канадські мудрі коні, що попривозили товаришів-демонстрантів, з неї не сміялися, але хрупаючи спокійно з возів сіно, поважно приглядалися тому буковинському збіговищу, помахуючи притім розумними кінськими головами. Тай не дивно! Бідні коні родилися в Канаді й немали в життю ніколи нагоди приглянутись ближче буковинській "пролетарській культурі"!

Побачивши, як "май мудрі" "протестують" проти війни, та місять болото доокола гаражу, вони (коні) зможуть тепер спокійно вмерти, бо їхні мрії сповнилися!

ТІ, ЩО БОЛЬШЕВИЗМ ІМ ВЖЕ ПОМІГ!

Українська преса — "буржуйська", — не забудьте, а з нею і її читачі, частенько любять викрикати, що большевицький рух в Канаді, від часу свойого заіснування не приніс, як українським робітникам, так і "бідняцьким" фармерам найменшої користи.

Щоб поставити тим "безпідставним" "буржуйським" вигукам раз-на-все кінець, я рішився тут навести кілька наглядних доказів, які вірю, зможуть переконати в своїй правильности, навіть найзавзятійшого українського "фашиста-контрреволюціонера!" Ну, а тепер до речі.

Доказ перший:— "Товариш" Іван Навізівський, главний "бос" "українського" большевизму в Канаді, важив усього 149 фунтів, як розпочинав "працю" у 1919 році над "спасінням" укр. робітників і "бідняцьких" фармерів. І що сталося? — Вгадайте. — Не можете? — Я так і знав! Сьогодні, по пядтнайцяти роках "тяжкої" большевицької "праці", тов. Навізівський, дякувати большевицькому "святому", важить 217 фунтів живої ваги!

Беручи під увагу біжучі ціни на **бейкони**, то такий, добре-вгодований большевицький кабан, як тов. Навізівський, навіть у сучасну економічну кризу, то все таки приніс би около пяднайцять долярів чистого зиску! — А правда, ви вже починаєте признавати, що правда по моїй стороні?!

Попри набуття живої ваги, в тов. Навізівського є й гарний дімок. Правда, дещо більший, як дім звичайного "пролєтаря, але хіба ж можно винувати тов. Навізівського за те, що він любить велике й вигідне мешканння? — Ніколи в світі! Власне авто в нього також є. Ну, й не без того, аби його синки, най їх хоронить від усього зла, большевицький "святий" Мордохай, не вчащали до висших "буржуйських" шкіл! Та незабуваймо також, що тов. Навізівський поза домашні "пролєтарські недостатки", спромогається виїздити щороку на "прощу" до Москви, де зложує чолобитню самому Сталінові! От бачите! — А наші кричуть: — "Нікому большевизм в Канаді ще не поміг"! Та хиба лише одному тов. Навізівському большевизм поміг? — А тов. М. Шатульському, що ні?

(Кінець буде).

ВЕСЕЛА СТОРІНКА

"Злодії вломилися дос моєї хати вчора в ночі."

"Так? Чи дістали що?"

"Вони обшукали все й лишили пять долярів на моїм столику."

Вол Стріт Джорнал.

Патрон: "Чи можете дати мені паперу до листування?"

"Клерик (непевно): "Чи ви є гостем нашого готелю?"

Патрон: "Ніяк! Я плачу двадцять долярів на день."

Роял Аркенам Булетен.

Вона: "Чи думаєш про мене дорогий?"

Він: "Що, чи я сміявся? Перепрошую."

Лондон Опініон.

"Чи ваша дитина вже навчилась говорити?"

"О так, ми тепер вже вчимо її сидіти тихо."

Мегазін Діджест.

Французький фільософ сказав одного разу, що як хто годен дивитись на свої босі ноги й не сміятись, то з ним щось мусить бути зле — брак симетрії або гумору.

Мегазін Діджест.

Провідник з присяглої лави: "Ми знаходимо, що чоловік, котрий вкрав кобилу є невинуватий. Мегазін Діджест.

Хворий: "Пане докторе, як зо мною?"

Доктор: "Дуже добре. Ваша нога ще трохи спухла, але це мене не журить."

Хворий: "Певно, що так! Як би ваша нога була спухла, то це не журило б мене також."

Пейджес Гейс.

"Який світ тісний," сказав один панок на оказії, начеб він зробив новий винахід.

"Слухайте: Я недавно повернув із обїзду довкола світа, і як я був у Парижу я стрітив чоловіка, котрий живе лише одну вулицю від мене. Пізніше, я стрітив його знову у Венеції, опісля у Римі, а відтак у Будапешті. — Я остаточно з ним переїхав Атлянтик у напрямі домів. Ну, що ж ви скажете на це?"

"А чому ж ви не віддали йому те що винні?" сказав один з присутніх.

Мегазін Діджест.

Єсть один дуже добрий спосіб пізнавати між добрими людьми, а злими. Якщо усмішка прикрашає його обличча, то він є добрий чоловік, а як противно то поганий.

Віллям Лайон Фелпс.

"Вам було дуже близько до колізії із автом тієї жінки. Чи ви не знаєте, що треба було вступити пів дороги для неї?"

"Так, але чудо знало котру половину дороги вона хотіла."

Рідерз Діджест.

"Із найбільшим признанням мій хлопче, таки думаю, що наш англійський спосіб відповідати телефон є багато кращий як ваше "гальо."

"Ну, а як же ви відповідаєте в Англії?"

"Ми кажемо 'Чи ти є там?'. Тоді, як що тебе нема, то немає найменшої потреби продовжати конверзацію."

Крістіян Саенц Монітор.

Молоденький актор, Джекі Куган, убіг до великої аптики в Голівуд і спитав:

"Ви можете ви наладити дозу "кестор оливи", так щоб напиток не мав смаку оливи?"

"Так," відповів хемік.

"Чи не випете шклянку 'айскрім соди' поки чекаєте?"

Куган здивувався із щедрости аптикаря, й почав думати дуже гарно про нього.

"Можливе ще що?" спитав хемік.

"Ні," відповів Куган, "нічого лиш оливу."

"Але ви вже випили," відповів аптикар.

"Джі... гвіз!..." сказав Куган. "Я хотів це для тата."

Мегазін Діджест.

Молоденька дівчина до своєї мами: "Це не є справедливо. У вечір ти кажеш мені йти спати, бо я ще мала, а рано кажеш скоро вставати, бо я вже велика."

Пірсонз.

Грін: "Чому ви ніколи не берети собі вакації?"

Вайз: "Я ніяк не годен лишити роботи."

Грін: "То ви дивні, чи ж компанія не годна обійтися без вас?"

Вайз: "Так, я якраз не хочу щоб вони довідались про це."

Мегазін Діджест.

З КНИГИ ЖИТТЯ

Власна хата, поле рідне,
Близьке серцю, хоч так бідне. — Б. Лепкий.

* * *

Ціла правдива творчість, то є боротьба з перешкодами. — Юрій Липа.

* * *

Знання керує ділом, однак діло збагачує знання. — М. С.

* * *

Багато людей як здержують свій язик, то хоронять свою душу від клопотів.

— Соломон.

* * *

Гадка, що не є душею діла є безвартною. — М. С.

* * *

На вас, завзятці-юнаки,
що возлюбили Україну,
кладу найкращії гадки
мою сподіванку єдину...

— М. Старицький.

* * *

Місто казати, що людина є жертвою обставин, правніше було б казати, що обставини є витвором людини. — Г.Г.Лівес.

* * *

Раз ошуканий народ у друге не дасть себе звести. —А. Чайківський.

* * *

В час свойого політичного відродження Україна не мала достаточно сильної внутрішньої армії. Численно великі маси війська були тільки блеском весняного снігу, без внутрішньої сили, національної гордости, без жадоби помсти на ворогах. Їх сила полягала в величавих зїздах, безконечних дебатах, устних погрозах і в прекрасних козацьких шаравари.

—Р. Винницький.

* * *

Славу звичайно здобувають ті, що мало коли думають про неї. —Голмз.

* * *

Наша злість і нетерпимість є звичайно більше шкідливі, як ті речі, що розлючують нас. —М.С.

* * *

Не плачте, плачем горя не переміниш, ані в сльозах не втопиш. —А. Чайківський.

* * *

Світогляд раба є нетворчий та негативний аж до хвилі, доки його не знищить новозроджений дух свободи. —Ю. Вассиян.

Вся наука починається в праці. Все, що ми думаємо, що ми знаємо, або що ми віримо, остаточно не лишає за собою наслідків. Одинокою річчю, що лишає за собою наслідки є діло. І першим завданням науки є підготовити кожного, щоб він лишив найкраще діло по своїм силам. —Раскін.

* * *

Ми наче діти вибіраємо красні блискучі камінчики на пообережжю мудрости, та ми заледви нащербили інфінітивний океан.

—М.С.

* * *

Блаженні най будуть спрацьовані долоні. —Б. Лепкий.

* * *

Недержавна нація не має нормальної свободи своїх рухів, а тому не в силі корисно й повно проявити своїх особливостей.

—Ю. Вассиян.

* * *

На визов ми відповідаємо визовом; на погрозу погрозою; на удар ударом.

—Юстин МкКарті.

* * *

Культура є знакомство зо всім найкращим, що хто думав і сказав. —М.С.

* * *

Людина є невільником аж поки не пічне думати, відтак стає володарем. —М.С.

* * *

Кожний думай, що на тобі мільйонів стан стоїть,
Що за долю мільйонів мусиш дати ти ответ. —І. Франко.

* * *

Дійсне знання, так як і все інше великої вартости, не набувається легко без труду. На нього треба працювати, студіювати, думати, а понад усе молитись. —Томас Арнолд

* * *

Багато блискучих діл повинні бути завдячені нагоді й обставинам, хотяй неодин державний муж збірає всякі лаври за них.

—Кейлез.

* * *

Якщо ми не поступаємо вперед, то ми посуваємось назад,—а коли ніщо не здобуваємо, то обовязково щось тратимо.

—Ст. Лейо І.

* * *

Правда сама не переможе, за правду треба послідовно й стало боротися й тоді тільки вона переможе. —Др. Бенеш.

ЧИ УКРАЇНЦІ ЕДМОНТОНУ ЗУМІЮТЬ ВИБРАТИ ОДНОГО ПОСЛА - УКРАЇНЦЯ ДО ПРОВІНЦІОНАЛЬНОГО ПАРЛЯМЕНТУ АЛБЕРТИ

Адвокат Н. Романюк.

Вже від кількох років українці міста Едмонтону носились з гадкою попробувати поставити одного кандидата-українця на посла до провінціонального парляменту, як одного з шістьох послів, що вибірає місто Едмонтон, — а також запробувати своїх сил у міських виборах на "алдермена" (міського радного), та донедавна не могли добути настільки відваги рішитись на оцей крок.

Дня 8-го березня , ц. р., перший раз в історії Едмонтону, українці "проломили цей лід" і зійшлися числом около 300 на збори Українського Ліберального Клюбу, в будинку МекЛавд, щоб обговорити справу українського кандидата. Перший раз в історії Едмонтону місцеве ромадянство в канадійській політиці, виявило одне зрозуміння —і всі, без різниці їхніх українських партійних приналежностей, водно рішили висунути українського кандидата до наступних провінціональних виборів Алберти.

Коли бачимо приміри ось такої координації, то аж душа радується, що вже являються між українським ромадянством вияви зрілого політичного думання. Такі картини повинні являтись поміж нами частіше й у різних ділянках.

На цьому зібрані промовляли: В. Р. Гавсон, провідник лібералів в Алберті; Лефт.-Кол. Дж. В. МекЛавд; Дж. А. Мек-Кінон і другі. З українців промовляли: В. Гривнак, Д. С. Фербей, Др. Ф. Говда, П. І. Лазарович, п. Мудрик, п. Глова, П. Рудик, В. Челядин, адв. Н. Романюк і другі.

Збори одноголосно рішили поставити адв. Романюка, як кандидата на ліберальний білет. П-н Романюк є лібералом вже кількаднадцять років. Між присутними іншої гадки не було.

Для відповідного підготовлення ґрунту до конвенції вибрано комітет, котрого головою вибраний п. В. Гривнак.

Дня 21-го ц. м., відбудуться прелімінарні вибори делегатів по полингах і від вибору числа українських делегатів, згаданого дня, залежатиме чи на офіційній конвенції цього місяця українці зможуть вибрати свойого кандидата.

Наскільки нам відомо, німці Едмонтону також прилучаються за піддержанням п. Романюка. Воні в своїй пресі дуже прихильно заявились за ним.

Місто Едмонтон числить великий процент чужинецьких голосів, між ними українці здається складають, чи не найбільше число. І немає найменшої причини чому українців не міг би репрезентувати українець.

Признання тим, що працюють у напрямкові щоб вибрати укр. посла з Едмонтону! Хочемо вірити, що всі українські організації доложуть всіх своїх зусиль щоб конвенція вийшла в нашу користь.

Щодо особи п. Романюка, то скажемо, що він дійсно найкраще відповідає на цю позицію репрезентувати едмонтонських українців. Він є компетентний у повному значенню того слова. Він провадить свою адвокатську канцелярію кількаднадцять років і його респектують свої і чужі. П-н Романюк ніколи не був вузькоглядним, але завсіди трактував справи серйозно й завсіди давав консідерацію людям інших поглядів. Він інтересується українськими справами й працює для українського народу. У дрібничковій справі він ніколи не втручається. Найважніше в ньому являється те, що він є ініціятивною людиною і завсіди пильно слідить за ходом світової політики, та все є в курсі діла. Він завсіди критично передумує справи заки робить певний крок, а це є одною із цінних прикмет характеру людини. Коли українці Едмонтону попрацюють інтензивно й виберуть п. Романюка послом, то поступлять як свідомі члени свідомої нації.

СОВІСТЬ НЕВИДЕРЖАЛА

В 64-ім числі У.Р.Вістей, з дня 15-го березня, ц. р., в довжезній "турфдімській" резолюції находимо між іншими ось що:—

"Як наслідок недостатнього ідеологічного проводу й притуплення пролєтарської чуйности в центрі У.Р.Ф.М.О. укрився в замаскованій формі націоналістичний ухил, який остаточно виявився в ширені недовіря що до правильності політики на Радянській Україні, в обороні націоналістичних-контрреволюційних елементів, яких радянська влада — (розумій Сталін і Постишев) — покарала за ведення підривної роботи на користь німецького й польського імперіялізму. Цей контрреволюційно-націоналістичний ухил, виявлений **в різькій формі Д. Лобаєм одним з редакторів У.Р.Вістей викрито й розбито.**"

Для пересічного читача, оцих пару слів, ледви чи важні, — та для нас вони говорять багато!

По-перше тому, що Д. Лобай, це не є собі пересічний, большевиками роз'агітований до стану божевілля "наш" український туман, а один з бувших Сталінових "помазанних" пахолків, котрі на розказ Сталіна, плюгавили в огидний спосіб історичну честь свойого народу, ну, а притім і свою. Хоч сказавши правду, чести в них ніколи не було, немає і бути не може!

Лобай, як один з провідної шайки московського большевизму між українцями в Канаді, працюючи разом з такими типами, як Навізівський і Шатульський — котрих хіба одна вже гиляка або "Ред Ривер" направить — (як направив свого часу Бартоломія і Екселсона!). Він один з другим мав аж надто багато нагоди переконатися про "правильність націоналістичної лінії" проведеної Москвою на Україні. Тим більше, що оба ці типи, — а головно Навізівський, що-року їздили з чолобитієм до Москви й не без того щоб він, повернувшись, не втаємничував своїх спів-працівників в огиднім ділі, про ті "блага", якими Москва "обдарила" нещасну Україну.

Також працюючи й живучи разом з Ірчаном, Лобай мав не абияку нагоду переві́ритись у щирості Ірчанового комуністичного "вірую".

І мабуть, тому лише, що Лобай добре знав Ірчана, й коли Ірчан ледво що вказався до "московського раю", як там вже "чека" на нього чекала, щоб його увязнити за мнимий націоналізм. Перед Лобаєм встали, гидкої памяти, всі московські мучителі українського народу, від кровожадного "князя" Меншикова — до садиста Пустишева, і совість довше не видержала!

Подаючи цю замітку, ми від себе заявляємо, що Лобай, як особа, для нас не важний, однак його ухил є важний. Важний тому, що він собою підкреслює щераз життєву логіку, яка говорить нам щодня, — що нам від москаля й жидовина ласки не ждати.

В.С.І.

ЗА НАЙКРАЩИМИ

Permanents, Finger Waving, Marcelling, Shampoo, etc.,

Заходіть до:

Diamond Beauty Parlor

10604 - 97th Street, Edmonton, Alta.
(на розі 97 Стріту і 106 Евеню)

Роботу виконують, солідно й скоро, експерти з кількалітньою практикою.

Наше заведення й інструменти є наймодерніші.

Телефон резиденції: 28315

П-на М. СЕРІНК, Властителька.

Першорядна Модерна Українська Робітня Женських Убрань

Mrs. M. LARIDES

Властителька.

Робимо на замовлення й продаємо готові, всякої моди, — суконки, сути, ковти, капелюхи і т. п.

10567 - 97th Street

Edmonton -:- Alberta

МІЖПРОВІНЦІОНАЛЬНА ДЕБАТА МІЖ УКРАЇНСЬКИМИ СТУДЕНТАМИ НА ТЕМУ ПРИЙНЯТТЯ РОСІЇ ДО ЛІГИ НАРОДІВ.

В неділю вечером, дня 3. березня, ц. р. відбулася міжпровінціональна дебата в Едмонтоні, в салі Інституту ім. Мих. Грушевського, між українськими студентами, вчасниками університетів албертійського й саскачеванського. Участь у дебаті брали члени студентського кружка "Каменярі" зо Саскатуну й члени студентського кружка "А. Коцка" з Едмонтону. "Каменярів" заступали п. І. Чернецький й п. Й. Мастюк, а кружок "Коцка" заступали І. Дікур і п. Ф. Магера.

Резолюція дебати бреніла: "Рішено, що приняття Росії до Ліги Народів не принесе світові добра". Афірмативну сторону піддержували едмонтонці, а негативну саскатунці.

Обі сторони вивязались добре, й неправильно було б казати, що котрийсь один із дебатантів пописався найкраще, бо кожен із них мав щось за собою, чому інші три не дорівняли. Одначе, п. Магера дебатував найбільш уміло. Його аргументи були льогічні й предложені в зорганізованій і скінченій формі, й він найближче придержувався теми, в чому полягає поважна сила дебати. Мова його також виявляла чистість і більше вправлення. п. Чернецький мав за собою найкращу персональність (поведення). Його щирість й увічливість були найбільше замітні. Ця прикмета звичайно здобуває собі симпатію і повагу, що є також одним із найцінніших засобів у дебатах. Хоч у всякому змаганню, треба бути агресивним, то все таки доброю полісою є здобути до себе респект і симпатію авдієнції.

Рішення суддів одноголосно припало по стороні гостей із Саскатуну.

Всяке подібне зарядження поважних дебат, головно між українськими студентами, на різні важні теми дня, заслуговують на поважне признання. Саме життя є нічим іншим, як духовим, фізичним й умовим змаганням. Якраз вироблення в собі цих прикмет змагання, й приготування себе до особистого й громадського життя є найконечнішими прикметами людини в модерному світі.

Резолюція дебати була досить відповідна тому, що вона є актуальною і на часі. Дебатанти піддержуючи будькотру сторону причинились до вияснення важної справи. Ми бачимо, що большевицька Росія, котра опльовувала Лігу Народів у всякі способи, усіми силами тепер намагалась до неї увійти Це вказує, якими підлими й хитрими москалі є, та, що вони є спосібні на всякі можливі й не можливі речі. Сьогодні вони будуть обкидати болотом одне, а завтра готові вихвалювати те саме понад небеса. — Та для кожного свідомого українця вступ Росії до Ліги Народів не є нічим новим, тут вона лише підкреслила свій історичний характер, що Москва є Москвою, без різниці який костюм вона не натягла б на себе.

А.

Будуйте Кращі Будинки

Вставляємо проводи електричні для світла й сили. Направляємо електричні прибори.

Рисуємо плани йа церкви, школи, народні доми, готелі і модерні доми. народні доми, готелі й модерні доми. БУДУЄМО ВСЯКІ БУДИНКИ.

За інформаціями вдавайтеся до:—

Wasyl Dorosh

10346 - 97th Street, Edmonton, Alta.

Телефон 25614

Телефон 25589 **Телефон 24947**

"Давня й довіря-гідна"

Auto Wreckage Limited

Якщо ходить про будьяку часть авта, то в нас можете набути її.

10340 - 97th Street, Edmonton, Alberta

Спорт.

В цій статейці бажаю заналізувати одну прикмету характеру англійців. Хоч як малою може виглядати вона декому на перший погляд, то кожен хто приглянеться ближче, знайде в ній величезну силу і знайде її дуже цінною. — Це є сторінка спорту.

Спорт учить організуватись фізично й умово. Спорт надає духа боротьби, духа тріюмфу. Спорт, в якій формі гри не виявлявся б, представляє симетрію організації. Спорт субординує (підпорядковує) чи авансує кожного члена й ставить його в най відповіднішє місце після його здібностей. Спорт не дозволяє на пересадні амбіції. Він вимогає витревалости, планування, ініціятиви, скорої орієнтації, самостійного й зорганізованого думання. Він не дозволяє завеликого оптимізму, ані завеликого песемізму, лише вимагає тверезсого й здорового думання та критичної рівноваги. Спорт знає і гумор та й часто дуже влучний. Адже ж як раз тому, спорт є корисним і будуючим чинником додатних сторін людини. Та спорт не лише є корисним для тих одиниць, що беруть у ньому участь, але він ділає також позитивно й на глядачів.

Кожен, що був глядачем будьякої гри: "бейс-бал", "бескет-бал", "гокі" і т. п. звичайно стоїть за одною із двох сторін, що є у змаганні. Ми часто бачимо, як глядачі зіграються в одність і виявляють неменше духа боротьби, як самі грачі. Це умово настроює їх до змагання. Ми також нераз бачимо, як велика груба жінка з радости кричить і розмахує руками, що її сторона виграє, і в цій радості зіб'є капелюх із голови сусіди, що припало йому нещастя сидіти біля неї; а він якщо стоїть за противною стороною, часто майже не зїсть її за те, що його новий капелюх знайшовся у поросі.

Англійці, майже в кожній частині своєї імперії є великими приклонниками спорту. Вони організують і піддержують його, та дають велику грошеву поміч, як і поважне місце у пресі. Головно між молодіжжю, вони поширюють спорт універсально, бо у віці молодости вони хотять виробити зо своєї нації борців.

І коли ми приглянемося характеру англійця, де б він не був, навіть у старшому віці, то завсіди можемо запримітити в них цю прикмету спорту. — Чи це є у промові в парляменті, чи це є в голосуванню, чи в "бизнесі", чи в роботі, чи в авіяції, чи військову, а навіть у воєнному часі. Як трагічно для них не припадала б певна хвилина чи подія, то вони трактують її з таким самим умовим наставленням як і спорт. Я не вірю, що помилюсь коли скажу, що той дух гри, спорту, є одною із прикмет, що збудували британську імперію такою великою і сильною, якою вона є.

Український народ крайньо занедбавцю сторінку в себе. В характері кожного українця, з осібна, або й гуртово, можна запримітити брак цієї спортової прикмети. Ми не уміємо ані виграти як слід, ані програти. І починаючи з самого долу звичайної гри аж до будови нашої держави, в нас не має прикмет ані організації, ані боротьби, ані рівноваги.

Однак приходить і на нас час. Вже поважне число українців визначаються у спорті, це є доказ, що коли б попрацювати на цій ділянці, то вона може принести результат.

Прекрасною річчю було б, якщо б українці в Канаді звернули на цю сторінку більше уваги. Повинні робити це головно по організаціях українських, у школах на околицях і всюди де лиш можливо. Певна річ, що протягом якогось часу ми могли б погордитись організацією спортовиків, що принесло б нам велику моральну користь. Без жадних вагань підкреслюю, що ми зо своєї молодіжи не виробимо сильних, самими вишивками й грою старих звихнених представлень. Спортовий сезон надходить. — Чи не добре було б робити певні заходи в цьому напрямкові. Чи ж дійсно ми маємо бути нездарами все й всюди? Наш час колись мусить прийти.

А.

Коли Хочете Виглядати Гарно

зайдіть до:

York Barber Shop

and BEAUTY PARLOR

За роботу ручимо.

І. МІСЬКІВ, власник.

10232 - 97th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 23384

В. Д.

КУДОЮ?

Невміла господарка синів твоєї землі примусіла тебе виемігрувати до Канади шукати кращої долі. Вступаючи на канадійську землю, ти прибув у найбільшу, найкультурнішу й найбільше свободолюбну країну у світі.

А чи знаєш ти, як Британці здобули цю землю, куди ти приїхав, і де твій голос є на рівні з тим що до них ти приїхав? Чи знаєш ти, що якби ти, я і ми всі разом так обороняли свою землю, як ці Британці здобували Канаду, то нам не потрібно було б шукати долі за морем, бо доля була в нас вдома.

Що ж ти будеш робити на цій новій вільній землі? Тут воля, як степ для вітру — де хоч, вітре, там гуляй. Чи зумієш ти пристосуватися до нових обставин? А кажуть, що мудрий чоловік є той, що вміє це зробити. Ану послухай і сам роздумай, а є над чим подумати.

Затям собі, що як станеш до роботи де й заробиш трохи грошей, про тебе пічнуть думати. Ти зостанеш чоловіком значним, бо ти маєш засоби, що ставлять тебе на видніше місце. До тебе залицяються всі й вся. Що ж ти робиш? Як у тебе є жажда самопохвали, ти пропав. Тебе зроблять свідомим робітником, затягнуть тебе до ТУРФ Домів, пічнуть давати тобі лекції. Витягнуть від тебе всі центи, а тоді скажуть тобі що пани, попи та буржуазія тебе використала. Тобі скажуть, що Канада, це край буржуїв, що виснажують із тебе останню краплю крови. Тобі скажуть, що закони Канади є закони твоєї смерти. Не віриш? Ану пригадай, брате, чи прочитав ти хоч одне добре речення в пресі "робітничій" про Канаду? Та ба, що це? Далі в тебе вмовлять, що все треба нищити. І ти так переймешся новою для тебе фільозофією. Ти дістаєш пояснення з централі, як і що робити. Ти віриш і робиш. Ти всіми силами розкладаєш Канаду, а тягнеш за Москвою. В інших державах. тебе розстріляли б за про ти-державну роботу,але Канада не карає те бе смертю, лише дає тобі те, що бажаєш— депортує до Москви. Твій рекорд доказує, що ти обороняв Совіти й тебе посилають туди. Ти приїхав, а тут для тебе дома нема. Ти не маєш краю—ти сирота. Тут тобі кажуть мовчи, слухай і роби. Ти протестуєш: "Товариші", таж я з вами, як так можна?! Та тут не Канада! Мовчи! — Ти пропав — ані пес не гавкне. Не віриш? Ану поспитай, де Сембай і йому подібні? — а правда, вони зробилися контрреволюціонерами, — і так їм треба!

ЕВГЕН МАНАЛЮК.

СОВІТСЬКІ ЛІТЕРАТУРНІ СПРАВИ

(Уривок зо статті з "Вісника", Львів, січень 1935. Ред. "Клича").

Наївні земляки з Києва й Харкова, що читали в тім декреті (з дня 23 квітня 1932), що "від нині вже не конечно бути в літературі комуністом і пролєтарським письменником, вистарчить лише бути льоальним", і — зраділи. Та радість була короткою. Незабаром відчули вони, що "свободу" дано виключно **російській** літературі, як "всесоюній", для української ж — "свобода" ця означала її задушення. Завдання це почав виконувати Посташев із таким завзяттям, що ні стріл Хвильового, ні навіть Скрипника її не порушив.

Поета Кулика призначив Посташев на губернатора української літератури в Совітах. Губернатор зворушливо оголосив живим рештками тієї літератури, що декрет 23. IV. '32, обовязує, але Україна " не може з нього користати" з огляду на "націоналістичну небезпеку" та ще й тому, що "ухил Скрипника не був своєчасно викопаний." Декрет той, "lex Gorkoviana", мав отже уніфікаційно-всесоюзний і реставраційно російський характер. Декрет цей, просто був одним із блискучих гокус-фокусів сіонських мудрців з Кремля.

Одинока Українська Ломберярда
— в —
Едмонтоні
Norwood Lumber Co.
Р. ФІРМАНЮК, власник.
11203 - 86th Street
EDMONTON -:- ALBERTA
Маємо на складі всякий будівельний матеріял, цеглу й шкло.
Телефон 73092

Уважаємо, що до цього образ ця жадних пояснень не треба.

Спостереження й Комент

— подає —

Александер Вседогляд

ЯК ВЗІРЦЕВО ПОВОДИТИСЯ НА ПОЇЗДІ

Поведення людини є не лише важне, але часто є ключем пізнання її характеру. Адже ж конечно поводитись найбільше звірцево. Цей раз ограничусь на взірцевім поведенню на поїзді.

Почавши від стації, де ви маєте брати поїзд, старайтеся зараз звернути на себе увагу, всякими можливими й неможливими способами, щоб кожен знав, що вашу особу кудись несе. Розщіпіть свою будну й переженіть собою почерез стацію, вздовж і поперек, принайменше кілька разів, щоб ви могли доглянути, чи все в порядку. "Гальо" можна сказати майже до кожнього, чи ви знаєте його чи ні. Якщо хто не відповість, то погане світло паде на него, а не на вас — ви вже це знаєте.

Дальше, поспішайте за білетом. Коли другі люде стають у лінію і чекають щоб купити білєт по-черзі, то це не значить, що й ви будете чекати в лінії — ви ж не на "бред-лайні", а подругому, ваш час дорогий. Рвіться наперед, навіть у крайньому випадкові можете вжити ліктів. За всяку ціну старайтеся перші взяти білєт — бо ж першенство є похвальною річчю. Ось таким поведенням у почекальні, ви певне вдруге привяжете увагу загалу до себе — а це для вас важне.

Як приїде вже поїзд, то смішно було б щоб перед вами хто скорше видрапався на сходи поїзду. На те маєте валізку й мішок у руках, щоб пробити собі дорогу. Якщо перед вами є жінка з дитиною, то щастя ваше, бо тільки легше відштовхнути її. Вона боронитись не годна бо дитина на ру-

ках. Більше як певно, що й тут ви будете тою центральною фігурою, що кожний буде дивитись на вас.

Коли ви вже на сходах вагона, крикніть ще до свойого знакомого по-українськи "Гудбай Майк". Відтак зарегочіться дивними голосами, так якто ви вмієте, щоб кожний бачив і чув, що ви відїзджаєте в веселім настрою.

Тепер ви вже можете безпечно перші всунутись у женський вагон; бо там хоч висить напис, що курити не вільно, то ви знову можете звернути на себе увагу тим, що таки закурите. В цьому вагоні їдуть не лише женщини, але й "джентельмени", а ви є якраз один з них. В цьому вагоні сідала є вибиті аксамітом, а в мужеських то скірою. Адже ж до цього аксаміту можна впорядку витерти свої черевики, бо тут така гадка може прийти вам до голови напевно. Шапки з голови не скидайте, хоч ви між женщинами, бо яка різниця, де ваша шапка буде висіти, чи на галові, чи на гаку. Головне те, що для самої шапки різниці нема. Валізку можете поставити під лавку, а мішок кропивянний можна висадити на полицю аж під стелю вагона; полиця на те й там є, а по-друге, як мішок упаде кому на голову, то не побє голови так, як могла б побити валізка.

Коли поїзд вже розійдеться повною ходою, тоді конечно щоб ви перешли всі вагони й оглянули чи велике число знакомих їде в вашому поїзді. Переходячи через вагони, ви можете безпечно плювати на підлогу. Ви не повинні страхатись, що вам хтось скаже що за те,—бо заки кондуктор прийде, то ви можете впертися вже аж у пятім вагоні. Як здиблете якого знакомого в котрому вагоні, то гепніть його своєю легкою рукою по плечах, так щоб він аж авкнув. З цього кожен побачить, що ви давні знакомі. Довго в мужеських вагонах не попасайте, бо ваше місце в женському.

Як вернете до женського вагону, а пізнаєте свого знакомого, то повіштеся зараз на поруче лавки, й говоріть, що попаде на язик. Щоб ваша розмова була інтересніша, то час-від-часу булькніть яке "грубе-терпке" слово, а таке щоб той задеревів, хто сидить із женщиною. Можете бути певні, що ваше лице лупатись не буде, але тому, що слухає. По довжезній такій промові можете вертати до своєї лавки.

Тепер вже можете розташуватись для довшої їзди. Черевики можете скинути, бо в вагоні гарячо, а ваші панчохи ніколи непрані й вам певно не було б вигідно взутому. Заразом можете скинути й панчохи, та повісити їх на поруче лавки щоб просохли. Сидіти можна на одній лавці, а ноги можна протягнути аж на другу. Якщо кому зробиться недобре від ваших панчіх, то не звертайте найменшої уваги на те, бо ж ви задармо не їдете, ви собі заплатили. Час-від-часу можете розмовляти зо своєї лавки, зо знакомим у другому кінці вагона. Можете бути певні, що й він буде відповідати вам не рухаючись із місця. Якщо почуваєтесь, що можете здорово чшверкснути крізь зуби, то пробуйте, почерез лавки. Зо свойого місця не вставайте, бо можете заваляти босі ноги; а як тріснете кому в очі, то нехай це вас не журить, бо це вам не перший раз, а по-другому, ви ж платите капіталістам за те, що їдете. Ви заплатили й їдьте так, як вам вигідно.

Кожна людина на довшій їзді голодніє. Ви також часто голодуєте в капіталістичній країні, тому починайте їсти чи ви голодні чи ні. Стягніть із полиці ту торбу й добувайте свої продукти. Крайте по кавалку солонину насипте соли на вікно й мачайте та їжте. Хліб не конечно краяти, ви можете й так поконати його. Цебулі або часнику ніколи не забувайте взяти з собою хоч один фунт. Часник можете хрупати так щоб у другому кінці вагона чули, що ви обідаєте — чули кажу, й вухами й носом. Ви собі заплатили й ви можете робити те, що хочете, а їжте, то своє. Ваша перекуска з панчохами напружить повітря в вагоні до тої міри, що хемік нехай сховається зо своїми хемікалами в лябораторії.

Ось таке поведення, через цілу дорогу здобуде вам характер, як одного із визначних!

ВИКОНУЄМО РОБОТУ ПІСЛЯ ВАШОГО БАЖАННЯ

Стриження	15 цт.
Голення	10 цт.
Марсел	25 цт.
Фінгер вейв	25 цт.
Перманент Вейв	$2.00

СПЕЦІЯЛЬНІ КУРСИ ПО ЗНИЖЕНІЙ ЦІНІ.

Пишіть до нас у рідній мові в справі спеціяльних курсів.

За скору та ввічливу обслугу ручимо.

National Trade School

10226 - 101st Street, Edmonton, Alta.

Н. ТОДОРУК, власник.

ДІСТАВАЙТЕ СВОЇ СПОЖИВЧІ ТОВАРИ Й ІНШІ ДОМАШНІ ПОТРЕБИ

«в»

Edmonton Home Grocery

and

Confectionery

10602 - 97th Street

(Corner 97th Street & 106th Avenue)

EDMONTON -:- ALBERTA

ІВАН СЕМКОВ, власник.

Чистимо, прасуємо й направляємо убрання

Wingman Tailors

НОВЕ УБРАННЯ РОБИМО ДО МІРИ

Cor. 97th Street & Jasper Avenue

Edmonton -:- Alberta

Ф. ПРОНЮК, Власник.

Патріот (?) є той, що готовий віддати ваше життя за свій край. —Ізидор Глинка.

З МОЄЇ ПОЇЗДКИ З ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ВІДЧИТАМИ НА ОКОЛИЦЯХ В. АЛБЕРТІ — З РАМЕНИ "КЛИЧА".

Бажаю бодай скромно висловити якнайщирішу подяку, в імени "Клича" й особисто, всім тим, що помогали мені в будь-який спосіб підчас моєї недавньої поїздки з відчитами на околицях в Алберті. За всяке прихильне відношення щирих і свідомих людей, що були гостинними й вічливими супроти мене, висловлюю якнайщирішу подяку. Всім товариствам, а головно зарядам, що позволили мені саль на відчити на тему: "Українці і Большевики", я рівно ж найбільше вдячний. Знаю, що лише той може оцінити ввічливість і гостинність, котрому хоч раз приходилося ходити голодному зо два дні в незнаній йому околиці, а також як приходилось хоч раз шукати за кватирою щоб переспати ніч.

У моїй послідній поїздці я якраз знаходив якнайбільше щирих і гостинних людей, що радо просили мене перебути в них заки відіду в другу околицю. Тому я хочу згадати хоч деякі ймена тих, що помагали мені в моїй поїздці, а помагаючи мені, вони улекшували для мене тягар.

В Востоці:

Бажаю подякувати Зарядові Народнього Дому, що позволив мені салі безплатно на мою коротку промову. Дякую п-ству В. Купченкам, що щиро приняли мене у свій дім. Як рівно ж дякую родині п-ства Топольницьким і п. В. Козакові, склепарові в Востоці.

В Елдорена:

Зарядові Народнього Дому, що також позволив мені салі безплатно й щиро приняли мене. П-ві Н. Кучмакові, п. П. Мазуренкові, п. О. Литвинові, п. І. Литвиноові й п. В. Шикорі, склепареві в Елдорена.

В Радвей:

Зарядові Народнього Дому в місті. Тут салі позволили мені безплатно й помогли мені збіркою, що зібрали поміж собою на салі в сумі $2.35. п. І. Татаринові, п-ству С. Самицям, п. Григорієві Возімірському, п. М. Базалевичеві, п. І. Семенюкові, склепареві в Радвей і п-ству Ковалям.

В цій околиці п-ні Анна Коваль стала передплатницею "Клича".

Не можу щоб не подякувати молоденькому хлопцеві Богданові Татаринові, синові п-ства Татаринів у Радвей, за те, що він завіз мене до Елдорена з сином п-ства Ковалів. Цей молоденький хлопець своєю розважною і розсудною розмовою зборив на мене незвичайне враження. Вірю, що родичі його будуть горді з його як доросте.

Дальше хочу подякувати якнайщиріше п. Михайлові Круглякові з Радвей, що він поміг мені багато.

В Егремонт:

Дякую Зарядові Народнього Дому. Салю дали мені безплатно. Громадянству Хабам, п. М. Гринюкові, громадянству Гр. Бюгаям, що гостили мене в своїм домі через два дні, п. Яцейкові, а особливо гр. Іванові Грицаєві, що в своїх кільканадцятьох запитах і дискусії признався, що він ішов у славнім "гонгер-марчу" в Едмонтоні, але перший був узяти передплату на "Клич" і з палицею шукав відважної женщини в Егремонт, котра взяла б передплату, щоб Егремонт не лишився позаду. Громадянин Грицай бажав щоб помістити що "большевик" взяв перший передплату на "Клич" і я це сповняю з приємністю. Якщо більше було

таких як гр. Грицай то "Клич" добре стояв би. П-ні Наталка Плупек передплатила "Клич" із Егремонт.

В Редвотер:

Вдячний є Зарядові за те, що позволили салі безплатно. Родині Пасічнякам, найбільше вдячний, що вони мене незвичайно гостинно приняли до свойого дому. П-ві Василеві Пасічнякові дякую, що занявся оголошенням мойого відчиту і т. п.

В Іст Гейт:

Зарядові, що позволив мені салі безплатно.

В Гайленд:

Дякую Зарядові Народнього Дому, що дав мені салі безплатно й зібрали збірку в сумі $1.00, на салі, щоб покрити кошта по їздки. Заряд цього Нар. Дому рівно ж взяв передплату на "Клич". А дальше—старшому і вже сивому громадянинові, Степанові Заруцькому дякую за те, що перший взяв передплату. І. Трупкові, Йос. Боднарові. І. І. Форстові й Григорієві Курилові. На Гайленд п-ні Олена Пограничний і п-ні Йосипа Андрусишин стали передплатницями "Клича".

Спеціяльно хочу подякувати п. Олексові Луцевому, склепареві в цій місцевості, що він щиро мене приняв і занявся зарядженням мойого відчиту.

У Васкетено:

Дякую п. Д. Кейванові, п-ству Н. Лопушинським і п-ству Мельничукам.

У Смоки Лейку:

Щиро дякую Зарядові Народнього Дому, що винаймив мені салі. П. Григорієві Кузикові, п. Семенові Костинюкові, п. К. Романюкові, Др. Ев. Зваричеві, о. І. Візнюкові, п. Гр. Фаринові, п. Н. В. Гавінчукові, панству І. Кінасевичам, п. І. Даниловичеві й п. В. Чумерові.

Рівно ж хочу подякувати шановним слухачам мойого відчиту у Смоки Лейку, що скинули $5.41 на покриття винайму салі.

Остаточно дякую всім тим, що виявили довіря до мене й давали передплату на "Клич" та купували поодинокі числа. Всі ті, що дали передплату на "Клич" у початках причинились до збудування його, а не лише передплатили.

Спасибі Вам.

Антоній Г. Глинка.

Лише придушений виноград видає кровно-червоне вино. І лише страдаюча душа дихає дійсною мельодією.

—Гейя Гемілтон.

Проф. Нізов

незалежний інструктор співу й музики

— вділяє лекції —

В Українській й Англійській Мові

Адреса: —

9839 - 107th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 21041

Наші студенти музики й співу визначаються успіхом поміж найздібнішими.

Modern Cleaners

оголошують отворення своїє фірми для

Чищення Убрань

Запрошуємо всіх відвідати наше заведення й побачити в операції нову систему чищення убрань, так зв.

"TRICHLORETHYLINE"

Наша фірма одинока в Едмонтоні, що завела цю модерну систему.

10450 JASPER AVENUE

EDMONTON -:- ALBERTA

Телефон 21485.

М. МАІК, власник.

"Васильку", сказав учитель недільної школи, "чи ти можеш сказати мені, що треба робити, щоб гріх був прощений?"

"Так, пане," відповів хлопчина. "Вперед мусимо грішити."

Крістіян Реджістер.

Союз Польщі з Москвою.

(Докінчення з попереднього числа).

По андрусівським договорі хилиться Польща внутрішньо розсварена і ослаблена — до упадку, а підмінована зростаючою українською стихією (Гайдамаччини), якої могла вже опанувати, просила на поміч Московщину яка, інгеруючи у внутрішні справи Польщі, анектувала її до спілки з Прусією і Австрією. Але мимо поневолення і гноблення польського елементу русифікаторськими методами у Польщі, польська політична думка дальше бореться з українською національною стихією під Австрією і під Росією і вважає в тій боротьбі своїм союзником Московщину і всі вірні цій останній елементи (старорусини). Про це найкраще свідчить польська національна демократія (ендеція), що уважала українське питання для Польщі за надзвичайно загрозливе, а природнім союзником протиукраїнським узнала Москалів і в своїх визвольницьких комбінаціях зоюз з Московщиною, опертій на спільній ворожнечі до української ірредекти клала — як основу національного визволення і державної самостійности Польщі.

Польська ендеція була в цьому виразником відвічних бажань і інстинктовних стремлінь польського народу і її думка опанувала всі верстви польського народу тому, що це був голос історичної конечности. Навіть ППС своїми нещирими благолюбними заявами — мала тут свою ролю — маскувати ті природні імперіялістичні цілі польського народу і звалювати все на ендецію, вмиваючи в цей спосіб руки через доказування, що польський народ не є ворожій українському — з виїмком одної ендеції. А знаємо, що на цю вудочку далися зловити українські-соціял демократи, що їх в їхній рабській орієнтації на польський соціялізм **так само імперіялістичний** — як ендеція, не могли відучити листопадові дні у Львові 1918 р., і ролю в цьому ППС під проводом Гавзнера.

Також остання визвольна боротьба українського народу в 1917 - 20 рр. змобілізувала проти себе польську і московську большевицьку державу. Вони ділали в тихому, опертому на фактичному стані боротьби союзі. Через внутрішне розбиття українського народу на ворожій орієнтації: польонофільську й москвофільську,розбиття спричинене і скріплюване обома тими "союзниками", визвольні змагання українського народу впали, а українська земля, роздерта на кусні, дісталася в руки ворожих народів. Відтак оба "союзники" пробували захопити під свій вплив всі українські землі і щойно опісля поділилися сферами впливів на Україні договором в Ризі 18. ІІІ. 1921 р. Тим договором Московщина і Польща закріпили існуючий стан роздертя і поневолення у-

Телефон 27262

Денна й Нічна Обслуга

— в —

Alberta Hotel

Европейський план. Кімнати з купіллю.

Елевейтором услугуємо.

ЦІНИ ЗА КІМНАТИ ВІД 50 ЦТ. ВГОРУ

Corner Jasper Ave. and 98th Street

Edmonton, Alberta.

Л. ЛУКАС, власник.

MANITOBA LUNCH

10259 — 96th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

ПЕРШОРЯДНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ ДІСТАНЕТЕ В НАС.

УКРАЇНСЬКА УСЛУГА

Тисячі вдоволені з наших страв і обслуги. — Прийдіть і переконайтесь.

українських земель, ствердили однозгідно, **що в їх спільнім інтересі є, що Україна не сміє бути.**

Але не зріклися вони тим договором своїх дальших задушевних мрій. Польща Ягайлонської імперії, яка пробувала відновити інтервенційним походом на Київ в травні 1920 р., Московщина "собиранія русских земель". До цих своїх мрій запрягли вони бушуючі серед Українців рабські орієнтації: польонофільську, якій "обіцяли" інтервенційним походом на СРСР збудувати буферну українську державу над Дніпром, і радянофільську, що вірила у відбудову большевицькими руками через пожар всесвітної комуністичної революції червоної української держави. Ті дві орієнтації, що є так старими, як стара є польська і московська експанзія, гангринують під сучасний момент здоровий організм українського народу, розбивають його у внутрішних роздорах, деморалізують надією на збудування української держави чужими ворожими руками. В дійсності за обома орієнтаціями укриті чужі імперіялістичні ідеї, до реалізації яких хотіли б впрагнути український народ.

І хід останньої визвольної боротьби і становище Польщі й Московщини до неї — цеж чиста відбитка подій з XVI ст. Тут і там українська національна революція скидає окови неволі, тут і там поборють її. Польща й Московщина, тут і там розєднують і розбивають визвольні змагання польонофільські й москвофільські орієнтації, тут і там Велика Руїна і отаманщина, тут і там поділ України на польську і московську оферу впливів, там договором в Андрусові, тут договором в Ризі. Переконуючий приклад, що історія не навчила нічого наших, що йдуть у хвості одного чи другого окупанта України.

Дріжать основи, на яких поклали займанці гріб Україні, грозять невідклично розбиттям гробу і воскресення України. **І супроти наростаючої стихії народньої помсти Польща і Московщина вяжуться у тісний оборонний союз пактом неагресії в 1932 р.,** а дальше навязують і затіснюють щирі приятельські відносини, закидають свої імперіялістичні мрії проти себе взаємно, гарантують собі взаємно незайманність своїх територій. І тут кінчиться під кожним оглядом вся облуда, з якою вони відносилися до вірних собі орієнтацій серед українського народу. В обличчі спільної небезпеки закинули гарні слова, заяви братньої любови, надії інтервенційних походів, а показали нагі факти, чини, що залізними обухами впали на розпалені гарячою любовю до "со-

ПЕРВОРЯДНА УКРАЇНСЬКА ШЕВСЬКА РОБІТНЯ

O. K. Shoe Shop

10249 - 97th Street, Edmonton, Alta.

Направа обуви по уміркованих цінах.

За роботу ручимо.

ІВАН ДМИТРИК, Власник.

UNION CAFE

10310 - 97th Street

EDMONTON -:- ALBERTA

є одним із

НАЙКРАЩИХ РЕСТОВРАНІВ У МІСТІ

Зайдіть до нас раз, а ми певні, що будете заходити до нас завсіди.

HARRY FOSTER

Ми купуємо, продаємо й міняємо вживані авта.

В нас на складі завсіди є в чому вибрати.

10425 Jasper Avenue, Edmonton, Alta.

Телефон 26436

Набудьте в нас —

Машинку до Плетення Панчіх

ВІД $16.00 ВГОРУ.

Направки до машинок. Голки по 5 ц.

Пишіть до:—

Worsley's Knitting Shop

WILDWOOD, ALBERTA

юзників" голови представників опортуністичних, польнофільських і москвофільських орієнтацій. Скінчилася українофільська легенда польського і московського народу, скінчилася тому рація буття і діяння орієнтацій. Тому боронять вони своїх "союзників" останками сил. Пакт неагресії, мовляв, звернений вістрям не проти України, а проти ревізіоністичних тенденцій Німеччини, проти пакту чотирьох великодержав, що клеять інтервенційний похід проти СРСР і готують Польщі ревізію її західних кордонів. В цьому є частинна правда, а частинна правда є грізнішою від явної неправди. Бо правдою є, що осередком ревізіоністих і революційних тенденцій на сході Европи (а так вони скінчаться і завершуються) є українська проблєма. До впливу на таку чи іншу розвязку тієї проблєми не хоче Польща і Московщина допустити ніяких держав, бо це грозило б розвязкою противною інтересам обох тих сусідів. Польща й Московщина кричать про кольонізаційно-експльоататорські апетити Німеччини і Англії у відношенні до України тому, що ті загрожують таким самим їхнім апетитам і вчинками. І коли український народ загрожує займанцям національною революцією, коли зацікавлення европейських великодержав українською проблємою зростає, (це стоїть в тісному звязку з їх імперіялістичними намірениями у відношенні до окупантів України, як також до самої України), Польща й Московщина запевнюють собі мир на своїх загрожених кордонах, закріплюють існуючий стан, щоб обезпечені на однім фронті дати сильніший відпір на інших загрожених місцях і заявити, що нікого не "допустять" до "вміщування в українські справи" — бо ті є "внутрішними їхніми справами". **Отже тільки українська проблема є джерелом польсько-большевицького пакту неагресії.**

Для українського народу роля Польщі й Московщини і їх методи поневолення України є ясні і тому ясним є для українського народу шлях національного визволення. Український народ відвернувся від зрадливих, рабських польонофільських й москвофільських орієнтацій і вступає на шлях національної революції. Йде проте, в який спосіб виграти боротьбу на два (і більше) фронти, чи під сили українському народові ставати до кривавого змагання зо союзом двох займанців, узброєних від голови до стіп. Такі питання насуваються кожному, хто журиться про долю нашого народу.

Головною причиною нашого поневолення є внутрішна наша слабість і кволість, розбиття на поборюючі себе рабські орієнтації, віруючі у визволення чужими руками,

American Tailors

9662 - 103A Avenue

EDMONTON -:- ALBERTA

РОБИМО УБРАННЯ, ЧИСТИМО, ПРАСУЄМО Й НАПРАВЛЯЄМО.

Ціни Уміркові

СЕМЕН ЗДРІЛЬ, Властитель.

Найкраща Модерна Українська Ресгаврація в Едмонтоні

New Ritz Cafe

10348 - 97th Street, Edmonton, Alta.

ПОЖИВА НАЙКРАЩОЇ ЯКОСТИ Й УВІЧЛИВА УСЛУГА.

СТ. ВАСИЛЕВСЬКИЙ, Власник.

ALLAN

Black & White Stores

No. 1. 10402-97 St. Phone 26626

No. 2. 11207 Jasper Ave. Phone 24417

No. 3. 11402-95 St. Phone 71454

"Платіть дешевше за свою Гросетерію в Алланс"

Ми радо принимаємо "реліф ордери"

Телефон 26626

брак віри у власні творчі сили, рабська психіка провансальця, розбиття психічне, політичне. І коли усунемо ті головні причини, що улекшували панування над нами в імя засади: "Дівіде ет імпера", коли **переродимо психіку України**, раба, провансальця **у психіку пана**, правного власника своєї землі, коли усунемо психічне і політичне розбиття українського народу, а створимо з народу твердий моноліт, об який розбивалися б хвилі чужого панування, скріпиться сила українського народу у визвольній боротьбі, а упадуть шанси ворога до панування над нами при співпраці анархічних чинників із нашого народу. Отже переродження українського духа внутрі по взорам нашої минувшини Святослава Завойовника, Ярослава Мудрого, сильна віра в єдиноправильність нашого діяння дасть нам силу устоятися в боротьбі птори всіх займанців і перемоги.

Через ту внутрішну силу скріпиться активний виступ на зовні проти всіх займанців.

Займанці українських земель дадуть свою політику і боротьбу не тільки на українському фронті, а і на інших і взаїмно супроти себе: Кожне ослаблення на тамтих фронтах спричинює ослаблення на фронті поневолення українського народа. Кожне зацікавлення більше іншим фронтом боротьби відвертає увагу окупанта від нашого терену. Політика українського народу мусить стреміти до союзів з ворогами займанців України, до одноцілих акцій і до шахування займанців потягненнями цього союзу.

Створювання подібних міжнародніх ситуацій — є обовязком національного проводу, що при **сильній підставі внутрі нації** зможе свобідно виявити свою енергію в наближенні дня визволення.

Отже **ніколи ніякій орієнтації** на окупантів в яких снують провансальські хитрі малороси свої фантазії про те, що наперед з одним ворогом за ціну деяких уступок підемо проти другого, а коли його розібемо, звернемося проти нашого "союзника" і відберемо йому те, що він від нас зрабував. Те примітивне політичне думання попиране явно окупантами, а винесе на педистал високої дипльоматії, свідчить ясно про короткозорість опортуністичних політиків, про дальтонізм провідників орієнтації.

Боронитися перед одною небезпекою орієнтацією на союз з другим історичним ворогом — це щонайменше ознака низької політичної культури.

Союз Польщі з Москвою є одинокою зброєю найбільш успішною для них у поневоленні українського народу і з тим союзом, в яких би вїн формах не виявлявся, треба **боротися**, виступаючи **одночасно і кожночасно проти Польщі і Московщини**, щоб створити сильну Українську Державу і привернути давню історичну гегемонію Києва і України на Сході Европи.

Бюлетен "У.Н.", травень, 1933.

BROADWAY TAILORS

Tailored - to - Measure Clothing

Men's Fine Furnishings

Cleaning, Pressing and Repairing

10326 - 97th STREET, EDMONTON

Принесіть своє старе убрання до нас, а ми направимо його, що буде як нове.

Thomson's Drug Store

Hull Block

10605 - 97th Street

(Corner 97th Street & 106th Avenue)

EDMONTON -:- ALBERTA

Лікарства, канцелярійні й шкільні прибори, тютюн, фільми і т. п.

Українська обслуга.

Телєфон 24464

Мальовання й "Асетилін Велдінг"

Направляємо й простуємо пігнені части авта.

FRANK MONTAINE

10054 - 108th Street

Ріг вулиць 108 і Джеспер.

Edmonton -:- Alberta

Телєфон 25397

Хто б Ви Не Були

Хто б ти і не був, чоловіче,
Знай, світ потребує Тебе;
Хоч долі народів рішати не будеш,
І жадного славного діла не доведеш,
То всеж майстерсько малі річі виконуй так,
Щоб і вони великі були.

Хто б ти і не була, жінко,
Знай, світ потребує Тебе;
Хоч славними мужами володіти не будеш,
То все ж достоїнства дійдеш —
Бо від домашнього огнища твого
Люди у світ підуть.

Хто б ти і не був хлопче,
Знай, світ дожидає Тебе;
Хоч сили ще не твої,
Хай мрії палкі
На життьову путь Тебе наведуть.

Хто б ти і не була, дівчино,
Знай, світ дожидає Тебе;
Хоч ніжна рука Твоя —
Хай зоряну альтану снує,
Де він і Ти пляни життя введете в буття.

Чоловіче, жінко, хлопче, дівче,
Не будьте горді до діла малого,
Ані замалі до подвиг святих.
Памятай, що добрі діла підуть світами
І вернуться ізнов до вас.
Затямте, світ вас потребує
Хто б ви і не були. **Ізидор Глинка.**

NOUS APPRECIONS LE DISCOURS UKRAINIEN QUE LE PETIT BOULANGER A PRONONCE AU RADIO LE 8 FEVRIER 1935.

Як пух сніжин перлиться із вишин, як пух сніжин шовковий,
Як цвіт вишень в веснінній день, пречистий-ніжний цвіт вишневий
Серед принад вбирає сад в хитон серпанковий-рожевий;
Отак й твоє те слово, що бренить ув українській мові.
Хоч ти Француз, а мова та твоя—мов пісня лебедина
(Це мова Расіна, Доде, Юго, Корнея, Еркман-Шатріяна),
Тобі за це, Батистику, від нас сердечная пошана—
Що полюбив єси так нашу мову, нашу Україну.
Володимир Купченко.

НА ЗАХІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Хто баламутить наших селян?

У Львові при Замарстинівській вулиці викрила поліція добре укриту в одній жидівській столярні тайну друкарню "Комуністичної Партії Західньої України". Одночасно арештували цілий штаб пропаганди при тій друкарні тої "української партії". Ось ті українці: Мехель Гольдберг, Дувид Кац, Мозес Фрідман, Сабіна Лилберг. Всі ті "українці" укладали летючки для "гоїв" та їх через підплачених або збаламучених гоїв розкидували по селах.

"Українське Слово",
Париж, 2. вересня 1934

ПЕРШОРЯДНА УКР. ГОСТИННИЦЯ

«В»

СМОКИ ЛЕЙКУ

Модерні й чисті кімнати з теплою й зимною водою. Реставрант в цьому самому будинку.

Власником цього готелю є ширше знаний українець п. СЕМЕН КОСТИНЮК.

В Індіяна в однім науковім місточку, студент хотів згодити для себе кімнату й харч.

"Що ви правите за свої кімнати?" спитав він.

"Пять долярів у гору," була відповідь.

"Так, але я студент," думаючи, що ціна була трохи зависока.

"Як так, то пять долярів у долину," відповіла управителька, що вже мала багато практи у цьому заняттю.

Мегазін Діджест.

Шифкарти до й зо Старого Краю

НА ВСІ КОРАБЕЛЬНІ ЛІНІЇ ПО НАЙНИЩИХ ЦІНАХ

Виробляємо афідевіти після нового закону іміграційного для осіб приїзджаючих до Канади, як також заграничні пашпорти, горожанські папери, контракти й повновласти. Дістаємо Метрики зо Старого Краю.

ПРОДАЄМО ШИФКАРТИ НА СПЛАТИ ДЛЯ ЖІНОК І ДІТЕЙ ПРИЇЗДЖАЮЧИХ З КРАЮ.

ПЕРЕСИЛКА ГРОШЕЙ ДО СТАРОГО КРАЮ В ДОЛЯРАХ.

По докладні інформації просимо зголошуватися до:—

W. HAWRYSH

National Immigration & Colonization Co
10275 - 101st Street, Edmonton, Alta.

ПЕРШОРЯДНА МАСАРНЯ

МІСЦЕ, ДЕ ВИ ГОДНІ НАБУТИ НАЙСМАЧНІШІ КОВБАСИ Й ДРУГІ МАСАРСЬКІ ВИРОБИ.

Виповняємо замовлення й висилаємо в котрунебудь місцевість в Альберті, Брітіш Колюмбії чи Саскачевані.

ВЕЛИКДЕНЬ ЗБЛИЖАЄТЬСЯ, ОТЖЕ ПОСИЛАЙТЕ СВОЄ ЗАМОВЛЕННЯ ЯКНАЙСКОРШЕ НА АДРЕСУ:

Home Meat Market

10342 - 101st Street, - Edmonton, Alberta

МАРЧИШИН І ВАСИЛИШИН, Властителі.

Коли купуєте відсвіжуючі напитки

не забувайте, що

НАЙКРАЩИМ НАПИТКОМ Є:—

Orange Crush

Lemon, Cherry, Grape, Etc.

фабриковані компанією

Prairie Rose Manufacturing Co.

9611 - 104th Avenue - Edmonton, Alberta

Телєфон 21881.

Журнал "Клич опірається виключно на передплатах, оголошенню і розпродажі поодиноких чисел його.

Ніхто не поможе йому, як не поможете Ви!

Большевицька преса дістає підмогу з Москви, бо вона на услузі її.

Всю українську пресу, що служить українському народові мусить піддержати український народ!

"Клич" не вимагає від Вас багато, лише передплати й поширення його.

ВАЖНЕ:

Кожний українець, що дає передплату на "Клич" тепер, стає не лише передплатником "Клича", але помогає будувати його.

Чи Ви Шановний Читачу, бажаєте причинитись до збудування "Клича"? — Якщо так, то спішіть зо своєю передплатою.

В початках передплату дають лише дійсно свідомі одиниці, ті, що без жадного торгования причиняються до піддержання його морально й матеріяльно.

Всіх тих українських людей, що самі з власної волі помогають "Кличеві", без жадного "канвасування", Видавництво цінить дуже високо. — Це є ті люде, що в них є глибока моральна свідомість, — а не ті, що шукають викруту, а дійсно є байдужні.

При кожнім купні, замовленню чи іншім професійнім "бізнесі" прохаємо згадати "Клич", цим поможете йому.

Преса є одним із найбільш конечних середників в культурному житті народу.

Преса є одним із найбільш конечних чинників у піднесенню народу на вищий степень освіти.

Преса є одним із найсильніщих засобів в боротьбі за визволення.

Не допустім до того, щоб українська преса була слабша, як преса ворога-большевика, в українській мові.

"Клич" доложить усіх своїх зусиль щоб сповнити завдання, які він взяв на себе. — Сповніть і Ви своє завдання супроти него.

Ред. "КЛИЧА".